

Πρὸς Ἑβραίους

Πολυμερῶς¹ καὶ πολυτρόπως² πάλαι³ ὁ θεὸς λαλήσας τοῖς **1**
πατράσιν ἐν τοῖς προφήταις, ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν τούτων
ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ, ὃν ἔθηκεν κληρονόμον⁴ πάντων, δι' οὗ καὶ **2**
τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν, ὃς ὢν ἀπαύγασμα⁵ τῆς δόξης καὶ **3**
χαρακτήρ⁶ τῆς ὑποστάσεως⁷ αὐτοῦ, φέρων τε τὰ πάντα τῷ
ρήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, δι' ἑαυτοῦ καθαρισμόν⁸
ποιησάμενος τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ἐκάθισεν⁹ ἐν δεξιᾷ τῆς
μεγαλowsύνης¹⁰ ἐν ὑψηλοῖς, ¹¹ τοσοῦτῳ¹² κρείττων¹³ γενόμενος τῶν **4**
ἁγγέλων, ὅσῳ διαφορώτερον¹⁴ παρ' αὐτοὺς κεκληρονόμηκεν¹⁵
ὄνομα. Τίνι γὰρ εἶπέν ποτε¹⁶ τῶν ἁγγέλων, Υἱός μου εἰ σύ, ἐγὼ **5**
σήμερον¹⁷ γεγέννηκά σε; Καὶ πάλιν, Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς
πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν; Ὅταν δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ¹⁸ **6**
τὸν πρωτότοκον¹⁹ εἰς τὴν οἰκουμένην²⁰ λέγει, Καὶ
προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι θεοῦ. Καὶ πρὸς μὲν **7**
τοὺς ἁγγέλους λέγει, Ὁ ποιῶν τοὺς ἁγγέλους αὐτοῦ πνεύματα,
καὶ τοὺς λειτουργοὺς²¹ αὐτοῦ πυρὸς φλόγα: ²² πρὸς δὲ τὸν υἱόν, Ὁ **8**

¹ πολυμερῶς, in various parts, in many parts. ² πολυτρόπως, in many ways. ³ πάλαι, long ago, of old. ⁴ κληρονόμος, ου, ὁ, heir, inheritor. ⁵ ἀπαύγασμα, τος, τό, radiance, effulgence. ⁶ χαρακτήρ, ἥρος, ὁ, impress, exact representation. ⁷ ὑπόστασις, εως, ἡ, substance, confidence. ⁸ καθαρισμός, οῦ, ὁ, cleansing, purification. ⁹ καθίζω, seat, sit. ¹⁰ μεγαλowsύνη, ης, ἡ, greatness, majesty. ¹¹ ὑψηλός, high, lofty. ¹² τοσοῦτος, so great, so much. ¹³ κρείττων, stronger, more excellent. ¹⁴ διάφορος, various, different. ¹⁵ κληρονομέω, inherit, obtain. ¹⁶ ποτέ, once, at some time. ¹⁷ σήμερον, today, now. ¹⁸ εἰσάγω, lead in, bring in. ¹⁹ πρωτότοκος, first-born. ²⁰ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ²¹ λειτουργός, οῦ, ὁ, minister, servant. ²² φλόξ, φλογός, ἡ, flame.

θρόνος σου, ὁ θεός, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· ῥάβδος¹ εὐθύτητος²
 ἢ ῥάβδος¹ τῆς βασιλείας σου. Ἠγάπησας δικαιοσύνην, καὶ 9
 ἐμίσησας³ ἀνομίαν·⁴ διὰ τοῦτο ἔχρισέν⁵ σε ὁ θεός, ὁ θεός σου,
 ἔλαιον⁶ ἀγαλλιᾶσεως⁷ παρὰ τοὺς μετόχους⁸ σου. Καί, Σὺ κατ' 10
 ἀρχάς, κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας,⁹ καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου
 εἰσιν οἱ οὐρανοί· αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις·¹⁰ καὶ πάντες 11
 ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται,¹¹ καὶ ὡσεὶ¹² περιβόλαιον¹³ ἐλίξεις¹⁴ 12
 αὐτούς, καὶ ἀλλαγῇσονται·¹⁵ σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ τὰ ἔτη¹⁶ σου
 οὐκ ἐκλείψουσιν.¹⁷ Πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἴρηκέν ποτε,¹⁸ 13
 Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς¹⁹ σου ὑποπόδιον²⁰
 τῶν ποδῶν σου; Οὐχὶ πάντες εἰσὶν λειτουργικὰ²¹ πνεύματα, εἰς 14
 διακονίαν²² ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν²³
 σωτηρίαν;²⁴

Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως²⁵ ἡμᾶς προσέχειν²⁶ τοῖς ἀκουσθεῖσιν, 2
 μήποτε²⁷ παραρρῳῶμεν.²⁸ Εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος 2
 ἐγένετο βέβαιος,²⁹ καὶ πᾶσα παράβασις³⁰ καὶ παρακοή³¹ ἔλαβεν
 ἔνδικον³² μισθαποδοσίαν,³³ πῶς ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα³⁴ τηλικαύτης 3

¹ ῥάβδος, ου, ἡ, staff, rod. ² εὐθύτης, ητος, ἡ, righteousness, uprightness. ³ μισέω, hate, detest. ⁴ ἀνομία, ας, ἡ, lawlessness, iniquity. ⁵ χρίω, anoint. ⁶ ἔλαιον, ου, τό, olive oil. ⁷ ἀγαλλίασις, εως, ἡ, delight, great joy. ⁸ μέτοχος, ου, ὁ, partaker, partner. ⁹ θεμελιόω, lay a foundation, found. ¹⁰ διαμένω, remain, continue. ¹¹ παλαιόω, make or become old, obsolete. ¹² ὡσεὶ, like, about. ¹³ περιβόλαιον, ου, τό, covering, cloak. ¹⁴ ἐλίσσω, roll up, coil. ¹⁵ ἀλλάσσω, change, alter. ¹⁶ ἔτος, ους, τό, year. ¹⁷ ἐκλείπω, fail, cease. ¹⁸ ποτέ, once, at some time. ¹⁹ ἐχθρός, hating, enemy (as a noun). ²⁰ ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ²¹ λειτουργικός, engaged in special service. ²² διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ²³ κληρονομέω, inherit, obtain. ²⁴ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ²⁵ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ²⁶ προσέχω, take head of, attend to. ²⁷ μήποτε, never, lest perchance. ²⁸ παραρρέω, be washed away, drift away. ²⁹ βέβαιος, firm, secure. ³⁰ παράβασις, εως, ἡ, going aside, transgression. ³¹ παρακοή, ἡς, ἡ, disobedience. ³² ἐνδικος, righteous, just. ³³ μισθαποδοσία, ας, ἡ, recompense, reward. ³⁴ ἐκφεύγω, flee away, flee out. ³⁵ τηλικούτος, so great, so large.

ἀμελήσαντες¹ σωτηρίας;² Ἦτις, ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ
 τοῦ κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη,³ 4
 συνεπιμαρτυροῦντος⁴ τοῦ θεοῦ σημείοις τε καὶ τέρασιν,⁵ καὶ
 ποικίλαις⁶ δυνάμεσιν, καὶ πνεύματος ἁγίου μερισμοῖς,⁷ κατὰ τὴν
 αὐτοῦ θέλησιν.⁸

Οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπέταξεν⁹ τὴν οἰκουμένην¹⁰ τὴν μέλλουσαν, περὶ 5
 ἧς λαλοῦμεν. Διεμαρτύρατο¹¹ δέ πού¹² τις λέγων, Τί ἐστίν 6
 ἄνθρωπος, ὅτι μιμνήσκη¹³ αὐτοῦ; Ἦ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι
 ἐπισκέπη¹⁴ αὐτόν; Ἠλάττωσας¹⁵ αὐτὸν βραχύ¹⁶ τι παρ' 7
 ἀγγέλους; δόξῃ καὶ τιμῇ¹⁷ ἐστεφάνωσας¹⁸ αὐτόν: πάντα ὑπέταξας 8
 ὑποκάτω¹⁹ τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Ἐν γὰρ τῷ ὑποτάξαι⁹ αὐτῷ τὰ
 πάντα, οὐδὲν ἀφῆκεν αὐτῷ ἀνυπότακτον.²⁰ Νῦν δὲ οὐπω²¹
 ὁρῶμεν αὐτῷ τὰ πάντα ὑποτεταγμένα.⁹ Τὸν δὲ βραχύ¹⁶ τι παρ' 9
 ἀγγέλους ἡλαττωμένον¹⁵ βλέπομεν Ἰησοῦν, διὰ τὸ πάθημα²² τοῦ
 θανάτου δόξῃ καὶ τιμῇ¹⁷ ἐστεφανωμένον,¹⁸ ὅπως χάριτι θεοῦ ὑπὲρ
 παντὸς γεύσεται²³ θανάτου. Ἐπρεπεν²⁴ γὰρ αὐτῷ, δι' ὃν τὰ 10
 πάντα, καὶ δι' οὗ τὰ πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα,

¹ ἀμελέω, neglect, be unconcerned. ² σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ³ βεβαιώω, confirm, secure. ⁴ συνεπιμαρτυρέω, bear witness together with. ⁵ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁶ ποικίλος, varied, manifold. ⁷ μερισμός, οὐ, ὁ, division, distribution. ⁸ θέλησις, εως, ἡ, will, willing. ⁹ ὑποτάσσω, subject, put in subjection. ¹⁰ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ¹¹ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹² πού, somewhere, about. ¹³ μιμνήσκομαι, remember, recall. ¹⁴ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ¹⁵ ἐλαττώω, make lower, decrease. ¹⁶ βραχύς, short, little. ¹⁷ τιμή, ης, ἡ, honor, price. ¹⁸ στεφανόω, crown, reward. ¹⁹ ὑποκάτω, under, below. ²⁰ ἀνυπότακτος, not subject to rule, rebellious. ²¹ οὐπω, not yet. ²² πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ²³ γεύομαι, taste, experience. ²⁴ πρέπω, be clearly seen, be fitting.

τὸν ἀρχηγὸν¹ τῆς σωτηρίας² αὐτῶν διὰ παθημάτων³ τελειῶσαι.⁴ 11

Ὁ τε γὰρ ἀγιαζὼν⁵ καὶ οἱ ἀγιαζόμενοι,⁵ ἐξ ἑνὸς πάντες· δι' ἣν

αἰτίαν⁶ οὐκ ἐπαισχύνεται⁷ ἀδελφοὺς αὐτοὺς καλεῖν, λέγων, 12

Ἀπαγγελῶ⁸ τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας

ὑμνήσω⁹ σε. Καὶ πάλιν, Ἐγὼ ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ' αὐτῷ. Καὶ 13

πάλιν, Ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδιά ἃ μοι ἔδωκεν ὁ θεός. Ἐπεὶ¹⁰ οὖν τὰ 14

παιδιά κεκοινωνήκεν¹¹ σαρκὸς καὶ αἵματος, καὶ αὐτὸς

παραπλησίως¹² μετέσχεν¹³ τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου

καταργήσῃ¹⁴ τὸν τὸ κράτος¹⁵ ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ' ἔστιν τὸν

διάβολον,¹⁶ καὶ ἀπαλλάξῃ¹⁷ τούτους, ὅσοι φόβῳ¹⁸ θανάτου διὰ 15

παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι¹⁹ ἦσαν δουλείας.²⁰ Οὐ γὰρ δήπου²¹ 16

ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται,²² ἀλλὰ σπέρματος²³ Ἀβραὰμ

ἐπιλαμβάνεται.²² Ὅθεν²⁴ ὥφειλεν²⁵ κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς 17

ὁμοιωθῆναι,²⁶ ἵνα ἐλεήμων²⁷ γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ

πρὸς τὸν θεόν, εἰς τὸ ἰλάσκεσθαι²⁸ τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ. Ἐν ᾧ 18

γὰρ πέπονθεν²⁹ αὐτὸς πειρασθεῖς,³⁰ δύναται τοῖς πειραζομένοις³⁰

βοηθῆσαι.³¹

¹ ἀρχηγός, οὗ, ὁ, founder, leader. ² σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ³ πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ⁴ τελειῶω, fill, fulfill. ⁵ ἀγιαζώ, make holy, consecrate. ⁶ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ⁷ ἐπαισχύνομαι, be ashamed, am ashamed. ⁸ ἀπαγγέλλω, announce, report. ⁹ ὑμνέω, sing to, praise. ¹⁰ ἐπεὶ, when, since. ¹¹ κοινωνέω, have a share of, share. ¹² παραπλησίως, similarly, likewise. ¹³ μετέχω, partake of, share in. ¹⁴ καταργέω, make ineffective, abolish. ¹⁵ κράτος, ους, τό, power, dominion. ¹⁶ διάβολος, ου, ὁ, slanderer, accuser. ¹⁷ ἀπαλλάσσω, leave, deliver. ¹⁸ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ¹⁹ ἐνοχος, involved in, liable. ²⁰ δουλεία, ας, ἡ, slavery, bondage. ²¹ δήπου, of course, surely. ²² ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ²³ σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ²⁴ ὅθεν, from where, from which. ²⁵ ὀφείλω, owe, ought. ²⁶ ὁμοιόω, make like, liken. ²⁷ ἐλεήμων, merciful, sympathetic. ²⁸ ἰλάσκομαι, propitiate, expiate. ²⁹ πάσχω, suffer, am acted upon. ³⁰ πειράζω, test, tempt. ³¹ βοηθέω, come to the aid of.

Ὅθεν,¹ ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως² ἐπουρανίου³ μέτοχοι,⁴ **3**
 κατανοήσατε⁵ τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας⁶ ἡμῶν
 Ἰησοῦν χριστόν, πιστὸν ὄντα τῷ ποιήσαντι αὐτόν, ὡς καὶ **2**
 Μωϋσῆς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. Πλείονος γὰρ δόξης οὗτος παρὰ **3**
 Μωϋσῆν ἡξίωται,⁷ καθ' ὅσον πλείονα τιμὴν⁸ ἔχει τοῦ οἴκου ὁ
 κατασκευάσας⁹ αὐτόν. Πᾶς γὰρ οἶκος κατασκευάζεται⁹ ὑπό τινος: **4**
 ὁ δὲ τὰ πάντα κατασκευάσας⁹ θεός. Καὶ Μωϋσῆς μὲν πιστὸς ἐν **5**
 ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ὡς θεράπων,¹⁰ εἰς μαρτύριον¹¹ τῶν
 λαληθησομένων: χριστὸς δὲ ὡς υἱὸς ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ: οὗ **6**
 οἶκός ἐσμεν ἡμεῖς, ἐάνπερ τὴν παρρησίαν¹² καὶ τὸ καύχημα¹³ τῆς
 ἐλπίδος μέχρι¹⁴ τέλους¹⁵ βεβαίαν¹⁶ κατάσχωμεν.¹⁷ Διό, καθὼς **7**
 λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, Σήμερον¹⁸ ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ
 ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε¹⁹ τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ **8**
 παραπικρασμῷ,²⁰ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ²¹ ἐν τῇ ἐρήμῳ,
 οὗ²³ ἐπείρασάν²⁴ με οἱ πατέρες ὑμῶν, ἐδοκίμασάν²⁵ με, καὶ εἶδον **9**
 τὰ ἔργα μου τεσσαράκοντα²⁶ ἔτη.²⁷ Διὸ προσώχθισα²⁸ τῇ γενεᾷ²⁹ **10**
 ἐκείνῃ, καὶ εἶπον, Ἀεὶ³⁰ πλανῶνται³¹ τῇ καρδίᾳ: αὐτοὶ δὲ οὐκ
 ἔγνωσαν τὰς ὁδοὺς μου: ὡς ὥμοσα³² ἐν τῇ ὀργῇ³³ μου, Εἰ **11**

¹ ὅθεν, from where, from which. ² κλήσις, εως, ἡ, (divine) call, invitation. ³ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ⁴ μέτοχος, ου, ὁ, partaker, partner. ⁵ κατανοέω, observe, understand. ⁶ ὁμολογία, ας, ἡ, confession, profession. ⁷ ἡξίω, consider worthy. ⁸ τιμή, ἡς, ἡ, honor, price. ⁹ κατασκευάζω, prepare, build. ¹⁰ θεράπων, οντος, ὁ, attendant, servant. ¹¹ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ¹² παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ¹³ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ¹⁴ μέχρι, until, as far as (gen). ¹⁵ τέλος, ους, τό, end, purpose. ¹⁶ βεβαίος, firm, secure. ¹⁷ κατέχω, hold back, hold fast. ¹⁸ σήμερον, today, now. ¹⁹ σκληρύνω, harden. ²⁰ παραπικρασμός, ου, ὁ, rebellion, provocation. ²¹ πειρασμός, ου, ὁ, temptation, trial. ²² ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ²³ οὗ, where, when. ²⁴ πειράζω, test, tempt. ²⁵ δοκιμάζω, prove, approve. ²⁶ τεσσαράκοντα, forty, 40. ²⁷ ἔτος, ους, τό, year. ²⁸ προσοχθίζω, be angry, am displeased with. ²⁹ γενεά, ἄς, ἡ, generation. ³⁰ ἀεὶ, always, ever. ³¹ πλανῶ, deceive, lead astray. ³² ὀμνύω, swear, take an oath. ³³ ὀργή, ἡς, ἡ, wrath, anger.

εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσιν¹ μου. Βλέπετε, ἀδελφοί, 12
 μήποτε² ἔσται ἐν τινὶ ὑμῶν καρδία πονηρὰ ἀπιστίας³ ἐν τῷ
 ἀποστῆναι⁴ ἀπὸ θεοῦ ζῶντος· ἀλλὰ παρακαλεῖτε ἑαυτοὺς καθ' 13
 ἑκάστην ἡμέραν, ἄχρι⁵ οὗ τὸ σήμερον⁶ καλεῖται, ἵνα μὴ
 σκληρυνθῇ⁷ ἐξ ὑμῶν τις ἀπάτη⁸ τῆς ἀμαρτίας· μέτοχοι⁹ γὰρ 14
 γεγόναμεν τοῦ χριστοῦ, ἅνπερ τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως¹⁰
 μέχρι¹¹ τέλους¹² βεβαίαν¹³ κατέσχωμεν·¹⁴ ἐν τῷ λέγεσθαι, 15
 Σήμερον⁶ ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε⁷ τὰς
 καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ.¹⁵ Τινὲς γὰρ ἀκούσαντες 16
 παρεπείκραναν,¹⁶ ἀλλ' οὐ πάντες οἱ ἐξεληθόντες ἐξ Αἰγύπτου¹⁷ διὰ
 Μωϋσέως. Τίσιν δὲ προσώχθισεν¹⁸ τεσσαράκοντα¹⁹ ἔτη;²⁰ Οὐχὶ 17
 τοῖς ἀμαρτήσασιν,²¹ ὧν τὰ κῶλα²² ἔπενεν ἐν τῇ ἐρήμῳ; Τίσιν δὲ 18
 ὤμοσεν²³ μὴ εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν κατάπαυσιν¹ αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς
 ἀπειθήσασιν;²⁴ Καὶ βλέπομεν ὅτι οὐκ ἠδυνήθησαν εἰσελθεῖν δι' 19
 ἀπιστίαν.³

Φοβηθῶμεν οὖν μήποτε² καταλειπομένης²⁵ ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν 4
 εἰς τὴν κατάπαυσιν¹ αὐτοῦ, δοκῇ τις ἐξ ὑμῶν ὑστερηκεῖναι.²⁶ Καὶ 2

¹ κατάπαυσις, εως, ἡ, rest, resting. ² μήποτε, never, lest perchance. ³ ἀπιστία, ας, ἡ, unbelief, unfaithfulness. ⁴ ἀφίστημι, withdraw, depart. ⁵ ἄχρι, as far as, up to (gen). ⁶ σήμερον, today, now. ⁷ σκληρύνω, harden. ⁸ ἀπάτη, ης, ἡ, deceit, deceitfulness. ⁹ μέτοχος, ου, ὁ, partaker, partner. ¹⁰ ὑπόστασις, εως, ἡ, substance, confidence. ¹¹ μέχρι, until, as far as (gen). ¹² τέλος, ους, τό, end, purpose. ¹³ βέβαιος, firm, secure. ¹⁴ κατέχω, hold back, hold fast. ¹⁵ παραπικρασμός, οὔ, ὁ, rebellion, provocation. ¹⁶ παραπικραίνω, embitter, provoke. ¹⁷ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ¹⁸ προσοχθίζω, be angry, am displeased with. ¹⁹ τεσσαράκοντα, forty, 40. ²⁰ ἔτος, ους, τό, year. ²¹ ἀμαρτάνω, sin. ²² κῶλον, ου, τό, dead body, corpse. ²³ ὀμνύω, swear, take an oath. ²⁴ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ²⁵ καταλείπω, leave, leave behind. ²⁶ ὑστερέω, lack, need.

γάρ ἐσμεν εὐηγγελισμένοι, καθάπερ¹ κάκεῖνοι·² ἀλλ' οὐκ
 ὠφέλησεν³ ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς⁴ ἐκείνους, μὴ συγκεκραμένους⁵ τῇ
 πίστει τοῖς ἀκούσασιν. Εἰσερχόμεθα γὰρ εἰς τὴν κατάπαυσιν⁶ οἱ 3
 πιστεύσαντες, καθὼς εἶρηκεν, Ὡς ὥμοσα⁷ ἐν τῇ ὀργῇ⁸ μου, Εἰ
 εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν⁶ μου· καίτοι⁹ τῶν ἔργων ἀπὸ
 καταβολῆς¹⁰ κόσμου γενηθέντων. Εἶρηκεν γάρ που¹¹ περὶ τῆς 4
 ἐβδόμης¹² οὕτως, Καὶ κατέπαυσεν¹³ ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ
 ἐβδόμῃ¹² ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ· καὶ ἐν τούτῳ πάλιν, Εἰ 5
 εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν⁶ μου. Ἐπεὶ¹⁴ οὖν ἀπολείπεται¹⁵ 6
 τινὰς εἰσελθεῖν εἰς αὐτήν, καὶ οἱ πρότερον¹⁶ εὐαγγελισθέντες οὐκ
 εἰσῆλθον δι' ἀπειθείαν,¹⁷ πάλιν τινὰ ὀρίζει¹⁸ ἡμέραν, Σήμερον,¹⁹ 7
 ἐν Δαυὶδ λέγων, μετὰ τοσοῦτον²⁰ χρόνον, καθὼς εἴρηται,
 Σήμερον¹⁹ ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε²¹ τὰς
 καρδίας ὑμῶν. Εἰ γὰρ αὐτοὺς Ἰησοῦς κατέπαυσεν,¹³ οὐκ ἂν περὶ 8
 ἄλλης ἐλάλει μετὰ ταῦτα ἡμέρας. Ἄρα²² ἀπολείπεται¹⁵ 9
 σαββατισμὸς²³ τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ. Ὁ γὰρ εἰσελθὼν εἰς τὴν 10
 κατάπαυσιν⁶ αὐτοῦ καὶ αὐτὸς κατέπαυσεν¹³ ἀπὸ τῶν ἔργων
 αὐτοῦ, ὥσπερ²⁴ ἀπὸ τῶν ἰδίων ὁ θεός. Σπουδάσωμεν²⁵ οὖν 11

¹ καθάπερ, even as, just as. ² κάκεῖνος, and he, and she. ³ ὠφέλιος, profit, help. ⁴ ἀκοή, ἡς, ἡ, hearing, report. ⁵ συγκεράννυμι, blend, unite.
⁶ κατάπαυσις, εως, ἡ, rest, resting. ⁷ ὁμνῶ, swear, take an oath. ⁸ ὀργή, ἡς, ἡ, wrath, anger. ⁹ καίτοι, yet, although. ¹⁰ καταβολή, ἡς, ἡ,
 foundation, depositing. ¹¹ πού, somewhere, about. ¹² ἐβδομος, seventh. ¹³ καταπαύω, cause to rest to rest, stop. ¹⁴ ἐπεὶ, when, since. ¹⁵
 ἀπολείπω, leave, leave behind. ¹⁶ πρότερον, formerly, before. ¹⁷ ἀπειθεία, ας, ἡ, disobedience, willful unbelief. ¹⁸ ὀρίζω,
 mark off by boundaries, determine. ¹⁹ σήμερον, today, now. ²⁰ τοσοῦτος, so great, so much. ²¹ σκληρύνω, harden. ²² ἄρα, so, then. ²³
 σαββατισμός, οὐ, ὁ, sabbath rest, sabbath observance. ²⁴ ὥσπερ, just as, even as. ²⁵ σπουδάζω, hasten, be eager.

εἰσελθεῖν εἰς ἐκείνην τὴν κατάπαυσιν,¹ ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις
 ὑποδείγματι² πέσῃ τῆς ἀπειθείας.³ Ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ, καὶ 12
 ἐνεργής,⁴ καὶ τομώτερος⁵ ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν⁶ δίστομον,⁷ καὶ
 διϊκνούμενος⁸ ἄχρι⁹ μερισμοῦ¹⁰ ψυχῆς τε καὶ πνεύματος, ἁρμῶν¹¹
 τε καὶ μυελῶν,¹² καὶ κριτικὸς¹³ ἐνθυμήσεων¹⁴ καὶ ἐννοιῶν¹⁵
 καρδίας. Καὶ οὐκ ἔστιν κτίσις¹⁶ ἀφανής¹⁷ ἐνώπιον αὐτοῦ: πάντα 13
 δὲ γυμνά¹⁸ καὶ τετραχλησιμένα¹⁹ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ πρὸς ὃν
 ἡμῖν ὁ λόγος.

Ἔχοντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν, διεληλυθότα²⁰ τοὺς οὐρανούς, Ἰησοῦν 14
 τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, κρατῶμεν²¹ τῆς ὁμολογίας.²² Οὐ γὰρ ἔχομεν 15
 ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον συμπαθεῖσαι²³ ταῖς ἀσθενείαις²⁴ ἡμῶν,
 πεπειραμένον²⁵ δὲ κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα,²⁶ χωρὶς²⁷
 ἁμαρτίας. Προσερχώμεθα οὖν μετὰ παρρησίας²⁸ τῷ θρόνῳ τῆς 16
 χάριτος, ἵνα λάβωμεν ἔλεον,²⁹ καὶ χάριν εὐρωμεν εἰς εὐκαιρον³⁰
 βοήθειαν.³¹

¹ κατάπαυσις, εως, ἡ, rest, resting. ² ὑπόδειγμα, τος, τό, copy, example. ³ ἀπείθεια, ας, ἡ, disobedience, willful unbelief. ⁴ ἐνεργής, effective, active. ⁵ τομώτερος, sharper, keener. ⁶ μάχαιρα, ης, ἡ, sword. ⁷ δίστομος, two-edged. ⁸ διϊκνέομαι, pierce, penetrate. ⁹ ἄχρι, as far as, up to (gen). ¹⁰ μερισμός, οὔ, ὁ, division, distribution. ¹¹ ἁρμός, οὔ, ὁ, joint, joint of the body. ¹² μυελός, οὔ, ὁ, marrow. ¹³ κριτικός, able to judge, critical. ¹⁴ ἐνθύμησις, εως, ἡ, deliberation, thought. ¹⁵ ἐννοια, ας, ἡ, thought, intention. ¹⁶ κτίσις, εως, ἡ, creation, creature. ¹⁷ ἀφανής, invisible, hidden. ¹⁸ γυμνός, naked, wearing only under-garments. ¹⁹ τετραχλίζω, am laid bare, laid open. ²⁰ διέρχομαι, cross over, pass through. ²¹ κρατέω, grasp, lay hold of. ²² ὁμολογία, ας, ἡ, confession, profession. ²³ συμπαθέω, sympathize with, have compassion on. ²⁴ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ²⁵ πειράω, try, attempt. ²⁶ ὁμοιότης, ητος, ἡ, likeness, similarity. ²⁷ χωρίς, separate, apart from (gen). ²⁸ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ²⁹ ἔλεος, οὗς, ὁ, pity, mercy. ³⁰ εὐκαιρος, timely, suitable. ³¹ βοήθεια, ας, ἡ, help, assistance.

Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς, ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος, ὑπὲρ ἀνθρώπων 5
καθίσταται¹ τὰ πρὸς τὸν θεόν, ἵνα προσφέρῃ² δῶρά³ τε καὶ θυσίας
ὑπὲρ ἁμαρτιῶν: μετριοπαθεῖν⁵ δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσιν⁶ καὶ 2
πλανωμένοις,⁷ ἐπεὶ⁸ καὶ αὐτὸς περικείται⁹ ἀσθένειαν: ¹⁰ καὶ διὰ 3
ταύτην ὀφείλει,¹¹ καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτως καὶ περὶ ἑαυτοῦ,
προσφέρειν² ὑπὲρ ἁμαρτιῶν. Καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν 4
τιμὴν,¹² ἀλλὰ καλούμενος ὑπὸ τοῦ θεοῦ, καθάπερ¹³ καὶ Ἀαρών. 5
Οὕτως καὶ ὁ χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασεν γεννηθῆναι ἀρχιερέα,
ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς αὐτόν, Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον¹⁴
γεγέννηκά σε. Καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει, Σὺ ἱερεὺς¹⁵ εἰς τὸν 6
αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν¹⁶ Μελχισεδέκ.¹⁷ Ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς 7
σαρκὸς αὐτοῦ, δεήσεις¹⁸ τε καὶ ἱκετηρίας¹⁹ πρὸς τὸν δυνάμενον
σώζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου μετὰ κραυγῆς²⁰ ἰσχυρᾶς²¹ καὶ δακρύων²²
προσενέγκας,² καὶ εἰσακουσθεὶς²³ ἀπὸ τῆς εὐλαβείας,²⁴ καίπερ²⁵ 8
ὦν υἱός, ἔμαθεν²⁶ ἀφ' ὧν ἔπαθεν²⁷ τὴν ὑπακοήν,²⁸ καὶ τελειωθεὶς²⁹ 9
ἐγένετο τοῖς ὑπακούουσιν³⁰ αὐτῷ πᾶσιν αἴτιος³¹ σωτηρίας³²
αἰωνίου: προσαγορευθεὶς³³ ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν 10
τάξιν¹⁶ Μελχισεδέκ.¹⁷

¹ καθίστημι, set, constitute. ² προσφέρω, bring to, offer. ³ δῶρον, ου, τό, gift, present. ⁴ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ⁵ μετριοπαθέω, moderate one's feelings, deal gently. ⁶ ἀγνόω, not know, be unaware. ⁷ πλανᾶω, deceive, lead astray. ⁸ ἐπεὶ, when, since. ⁹ περικείμεαι, be around, surround. ¹⁰ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ¹¹ ὀφείλω, owe, ought. ¹² τιμή, ἡς, ἡ, honor, price. ¹³ καθάπερ, even as, just as. ¹⁴ σήμερον, today, now. ¹⁵ ἱερεὺς, ἐως, ὁ, priest. ¹⁶ τάξις, εως, ἡ, arranging, order. ¹⁷ Μελχισεδέκ, ὁ, Melchizedek. ¹⁸ δεήσις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ¹⁹ ἱκετηρία, ας, ἡ, supplication, entreaty. ²⁰ κραυγή, ἡς, ἡ, outcry, crying. ²¹ ἰσχυρός, strong, mighty. ²² δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ²³ εἰσακούω, listen, hear. ²⁴ εὐλάβεια, ας, ἡ, awe, reverence. ²⁵ καίπερ, although. ²⁶ μαρτάνω, learn, ascertain. ²⁷ πάσχω, suffer, am acted upon. ²⁸ ὑπακοή, ἡς, ἡ, obedience. ²⁹ τελειόω, fill, fulfill. ³⁰ ὑπακούω, obey, listen. ³¹ αἴτιος, ου, ὁ, causative of, responsible for. ³² σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ³³ προσαγορεύω, call by name, designate.

Περὶ οὗ πολλὸς ἡμῖν ὁ λόγος καὶ δυσερμήνευτος¹ λέγειν, ἐπεὶ² 11

νωθροὶ³ γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς.⁴ Καὶ γὰρ ὀφείλοντες⁵ εἶναι 12

διδάσκαλοι διὰ τὸν χρόνον, πάλιν χρειάν⁶ ἔχετε τοῦ διδάσκειν

ὑμᾶς, τίνα τὰ στοιχεῖα⁷ τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων⁸ τοῦ θεοῦ· καὶ

γεγόνατε χρειάν⁶ ἔχοντες γάλακτος,⁹ καὶ οὐ στερεᾶς¹⁰ τροφῆς.¹¹ 13

Πᾶς γὰρ ὁ μετέχων¹² γάλακτος⁹ ἄπειρος¹³ λόγου δικαιοσύνης·

νήπιος¹⁴ γὰρ ἐστίν. Τελείων¹⁵ δέ ἐστιν ἡ στερεὰ¹⁰ τροφή,¹¹ τῶν διὰ 14

τὴν ἔξιν¹⁶ τὰ αἰσθητήρια¹⁷ γεγυμνασμένα¹⁸ ἐχόντων πρὸς

διάκρισιν¹⁹ καλοῦ τε καὶ κακοῦ.

Διό, ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ χριστοῦ λόγον, ἐπὶ τὴν τελειότητα 6

φερώμεθα, μὴ πάλιν θεμέλιον²¹ καταβαλλόμενοι²² μετανοίας²³

ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, καὶ πίστεως ἐπὶ θεόν, βαπτισμῶν²⁴ διδαχῆς,²⁵ 2

ἐπιθέσεώς²⁶ τε χειρῶν, ἀναστάσεώς²⁷ τε νεκρῶν, καὶ κρίματος²⁸

αἰωνίου. Καὶ τοῦτο ποιήσωμεν, ἕανπερ ἐπιτρέπη²⁹ ὁ θεός. 3

Ἀδύνατον³⁰ γὰρ τοὺς ἅπασι³¹ φωτισθέντας,³² γευσαμένους³³ τε τῆς

δωρεᾶς³⁴ τῆς ἐπουρανίου,³⁵ καὶ μετόχους³⁶ γεννηθέντας πνεύματος

¹ δυσερμήνευτος, hard to explain. ² ἐπεὶ, when, since. ³ νωθρός, lazy, sluggish. ⁴ ἀκοή, ἤς, ἡ, hearing, report. ⁵ ὀφείλω, owe, ought. ⁶ χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ⁷ στοιχεῖον, τό, elementary principles, elements. ⁸ λόγιον, οὐ, τό, saying, oracle. ⁹ γάλα, γαλακτος, τό, milk. ¹⁰ στερεός, hard, firm. ¹¹ τροφή, ἤς, ἡ, food, nourishment. ¹² μετέχω, partake of, share in. ¹³ ἄπειρος, unacquainted with, unaccustomed to. ¹⁴ νήπιος, infant, child. ¹⁵ τέλειος, complete, perfect. ¹⁶ ἔξις, εως, ἡ, maturity, condition. ¹⁷ αἰσθητήριον, οὐ, τό, faculty of perception, sense. ¹⁸ γυμνάζω, train, undergo discipline. ¹⁹ διάκρισις, εως, ἡ, act of passing judgment. ²⁰ τελειότης, ἡτος, ἡ, perfection, completeness. ²¹ θεμέλιος, οὐ, ό, foundation. ²² καταβάλλω, strike down, found. ²³ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ²⁴ βαπτισμός, οὐ, ό, washing, cleansing. ²⁵ διδαχή, ἤς, ἡ, teaching, instruction. ²⁶ ἐπιθεσις, εως, ἡ, laying on, assault. ²⁷ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ²⁸ κρίμα, ος, τό, judgment, verdict. ²⁹ ἐπιτρέπω, permit, allow. ³⁰ ἀδύνατος, impossible, unable. ³¹ ἅπασι, once, once for all. ³² φωτίζω, give light, enlighten. ³³ γεύομαι, taste, experience. ³⁴ δωρεά, ας, ἡ, gift, free gift. ³⁵ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ³⁶ μέτοχος, οὐ, ό, partaker, partner.

ἀγίου, καὶ καλὸν γευσamenous¹ θεοῦ ῥῆμα, δυνάμεις τε 5
 μέλλοντος αἰῶνος, καὶ παραπεσόντας,² πάλιν ἀνακαινίζειν³ εἰς 6
 μετάνοιαν,⁴ ἀνασταυροῦντας⁵ ἑαυτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καὶ
 παραδειγματίζοντας.⁶ Γῆ γὰρ ἡ πιούσα τὸν ἐπ' αὐτῆς πολλάκις⁷ 7
 ἐρχόμενον ὑετόν,⁸ καὶ τίκτουσα⁹ βοτάνην¹⁰ εὖθετον¹¹ ἐκείνοις δι'
 οὗς καὶ γεωργεῖται,¹² μεταλαμβάνει¹³ εὐλογίας¹⁴ ἀπὸ τοῦ θεοῦ: 8
 ἐκφέρουσα¹⁵ δὲ ἀκάνθας¹⁶ καὶ τριβόλους,¹⁷ ἀδόκιμος¹⁸ καὶ
 κατάρας¹⁹ ἐγγύς,²⁰ ἥς τὸ τέλος²¹ εἰς καῦσιν.²²

Πεπείσμεθα δὲ περὶ ὑμῶν, ἀγαπητοί, τὰ κρείσσονα²³ καὶ ἐχόμενα 9
 σωτηρίας,²⁴ εἰ καὶ οὕτως λαλοῦμεν: οὐ γὰρ ἄδικος²⁵ ὁ θεὸς 10
 ἐπιλαθέσθαι²⁶ τοῦ ἔργου ὑμῶν, καὶ τοῦ κόπου²⁷ τῆς ἀγάπης ἧς
 ἐνεδείξασθε²⁸ εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, διακονήσαντες²⁹ τοῖς ἀγίοις καὶ
 διακονοῦντες.²⁹ Ἐπιθυμοῦμεν³⁰ δὲ ἕκαστον ὑμῶν τὴν αὐτὴν 11
 ἐνδείκνυσθαι²⁸ σπουδὴν³¹ πρὸς τὴν πληροφορίαν³² τῆς ἐλπίδος
 ἄχρι³³ τέλους:²¹ ἵνα μὴ νωθροὶ³⁴ γένησθε, μιμηταὶ³⁵ δὲ τῶν διὰ 12
 πίστεως καὶ μακροθυμίας³⁶ κληρονομούντων³⁷ τὰς ἐπαγγελίας.

¹ γεύομαι, taste, experience. ² παραπίπτω, fall away, commit apostasy. ³ ἀνακαινίζω, renew, restore. ⁴ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ⁵ ἀνασταυρώω, crucify again. ⁶ παραδειγματίζω, expose, make an example of. ⁷ πολλάκις, often, many times. ⁸ ὑετός, ου, ὁ, rain. ⁹ τίκτω, give birth to, bear. ¹⁰ βοτάνη, ης, ἡ, herb, plant. ¹¹ εὖθετος, useful, fit. ¹² γεωργέω, farm, cultivate. ¹³ μεταλαμβάνω, partake of, share. ¹⁴ εὐλογία, ας, ἡ, blessing, adulation. ¹⁵ ἐκφέρω, carry out, bring forth. ¹⁶ ἀκάνθα, ης, ἡ, thorn, thorn bush. ¹⁷ τρίβολος, ου, ὁ, thistle, briar. ¹⁸ ἀδόκιμος, not passing the test, rejected. ¹⁹ κατάρας, ας, ἡ, curse, cursing. ²⁰ ἐγγύς, near. ²¹ τέλος, ους, τό, end, purpose. ²² καῦσις, εως, ἡ, burning, burning up. ²³ κρείσσων, stronger, more excellent. ²⁴ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ²⁵ ἄδικος, unjust, unrighteous. ²⁶ ἐπιλανθάνομαι, forget, neglect. ²⁷ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ²⁸ ἐνδείκνυμι, show forth, show. ²⁹ διακονέω, serve, minister. ³⁰ ἐπιθυμέω, desire, long for. ³¹ σπουδή, ης, ἡ, haste, diligence. ³² πληροφορία, ας, ἡ, full assurance, certainty. ³³ ἄχρι, as far as, up to (gen). ³⁴ νωθρός, lazy, sluggish. ³⁵ μιμητής, οὔ, ὁ, imitator. ³⁶ μακροθυμία, ας, ἡ, long-suffering, patience. ³⁷ κληρονομέω, inherit, obtain.

Τῷ γὰρ Ἀβραάμ ἐπαγγειλάμενος ¹ ὁ θεός, ἐπεὶ ² κατ' οὐδενὸς εἶχεν ³ 13
 μείζονος ὁμόσαι, ³ ὥμοσεν ³ καθ' ἑαυτοῦ, λέγων, Ἡ ⁴ μὴν ⁵ εὐλογῶν ⁶ 14
 εὐλογήσω ⁶ σε, καὶ πληθύνων ⁷ πληθυνῶ ⁷ σε. Καὶ οὕτως ⁸ 15
 μακροθυμήσας ⁹ ἐπέτυχεν ¹⁰ τῆς ἐπαγγελίας. Ἄνθρωποι μὲν γὰρ ¹¹ 16
 κατὰ τοῦ μείζονος ὀμνύουσιν, ³ καὶ πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας ¹¹
 πέρας ¹² εἰς βεβαίωσιν ¹³ ὁ ὅρκος. ¹⁴ Ἐν ᾧ περισσότερον ¹⁵ 17
 βουλόμενος ¹⁶ ὁ θεὸς ἐπιδείξει ¹⁷ τοῖς κληρονόμοις ¹⁸ τῆς
 ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάθετον ¹⁹ τῆς βουλῆς ²⁰ αὐτοῦ, ἐμεσίτευσεν ²¹
 ὅρκῳ, ¹⁴ ἵνα διὰ δύο πραγμάτων ²² ἀμεταθέτων, ¹⁹ ἐν οἷς ἀδύνατον ²³ 18
 ψεύσασθαι ²⁴ θεόν, ἰσχυρὰν ²⁵ παράκλησιν ²⁶ ἔχωμεν οἱ
 καταφυγόντες ²⁷ κρατῆσαι ²⁸ τῆς προκειμένης ²⁹ ἐλπίδος: ἦν ὡς ³⁰ 19
 ἄγκυραν ³⁰ ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ ³¹ τε καὶ βεβαίαν, ³² καὶ
 εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον ³³ τοῦ καταπετάσματος: ³⁴ ὅπου ³⁵ 20
 πρόδρομος ³⁵ ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθεν Ἰησοῦς, κατὰ τὴν τάξιν ³⁶
 Μελχισεδέκ ³⁷ ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν αἰῶνα.

¹ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ² ἐπεὶ, when, since. ³ ὀμνύω, swear, take an oath. ⁴ ἡ, truly, surely. ⁵ μὴν, ὁ, month, certainly. ⁶ εὐλογέω, bless. ⁷ πληθύνω, multiply, increase. ⁸ οὕτως, thus, so. ⁹ μακροθυμέω, be patient, suffer long. ¹⁰ ἐπιτυχάνω, obtain, attain. ¹¹ ἀντιλογία, ἀς, ἡ, dispute, contradiction. ¹² πέρας, αὐτός, τό, limit, end. ¹³ βεβαίωσις, εὖ, ἡ, confirmation, ratification. ¹⁴ ὅρκος, οὐ, ὁ, oath. ¹⁵ περισσός, excessive, abundant. ¹⁶ βούλομαι, wish, will. ¹⁷ ἐπιδείκνυμι, show, prove. ¹⁸ κληρονόμος, οὐ, ὁ, heir, inheritor. ¹⁹ ἀμετάθετος, unchangeable, unchanged. ²⁰ βουλή, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ²¹ μεσιτεύω, guarantee, mediate. ²² πρᾶγμα, τὸς, τό, deed, matter. ²³ ἀδύνατος, impossible, unable. ²⁴ ψεύδομαι, lie. ²⁵ ἰσχυρός, strong, mighty. ²⁶ παράκλησις, εὖ, ἡ, exhortation, consolation. ²⁷ καταφεύγω, flee, take refuge. ²⁸ κρατέω, grasp, lay hold of. ²⁹ πρόκειμαι, be set before, be exhibited. ³⁰ ἄγκυρα, ἀς, ἡ, anchor. ³¹ ἀσφαλής, certain, definite. ³² βεβαίος, firm, secure. ³³ ἐσώτερος, within, inside (gen). ³⁴ καταπέτασμα, τὸς, τό, curtain or veil, veil. ³⁵ πρόδρομος, οὐ, ὁ, going before, forerunner. ³⁶ τάξις, εὖ, ἡ, arranging, order. ³⁷ Μελχισεδέκ, ὁ, Melchizedek.

Οὗτος γὰρ ὁ Μελχισεδέκ,¹ βασιλεὺς Σαλήμ,² ἱερεὺς³ τοῦ θεοῦ τοῦ 7
 ὑψίστου,⁴ ὁ συναντήσας⁵ Ἀβραάμ ὑποστρέφοντι⁶ ἀπὸ τῆς κοπῆς⁷
 τῶν βασιλέων καὶ εὐλογήσας⁸ αὐτόν, ὧ καὶ δεκάτην⁹ ἀπὸ 2
 πάντων ἐμέρισεν¹⁰ Ἀβραάμ – πρῶτον μὲν ἐρμηνευόμενος¹¹
 βασιλεὺς δικαιοσύνης, ἔπειτα¹² δὲ καὶ βασιλεὺς Σαλήμ,² ὃ ἐστίν
 βασιλεὺς εἰρήνης: ἀπάτωρ,¹³ ἀμήτωρ,¹⁴ ἀγενεαλόγητος,¹⁵ μήτε¹⁶ 3
 ἀρχὴν ἡμερῶν μήτε¹⁶ ζωῆς τέλος¹⁷ ἔχων, ἀφωμοιωμένος¹⁸ δὲ τῷ
 υἱῷ τοῦ θεοῦ – μένει ἱερεὺς³ εἰς τὸ διηνεκές.¹⁹

Θεωρεῖτε δὲ πηλίκος²⁰ οὗτος, ὧ καὶ δεκάτην⁹ Ἀβραάμ ἔδωκεν ἐκ 4
 τῶν ἀκροθινίων²¹ ὁ πατριάρχης.²² Καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν υἱῶν Λευὶ²³ 5
 τὴν ἱερατείαν²⁴ λαμβάνοντες ἐντολὴν ἔχουσιν ἀποδεκατοῦν²⁵ τὸν
 λαὸν κατὰ τὸν νόμον, τοῦτ' ἐστὶν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, καίπερ²⁶
 ἐξεληλυθότας ἐκ τῆς ὁσφύος²⁷ Ἀβραάμ: ὁ δὲ μὴ 6
 γενεαλογούμενος²⁸ ἐξ αὐτῶν δεδεκάτωκεν²⁹ τὸν Ἀβραάμ, καὶ τὸν
 ἔχοντα τὰς ἐπαγγελίας εὐλόγηκεν.⁸ Χωρὶς³⁰ δὲ πάσης ἀντιλογίας, 7
 τὸ ἔλαττον³² ὑπὸ τοῦ κρείττονος³³ εὐλογεῖται.⁸ Καὶ ὧδε μὲν 8
 δεκάτας⁹ ἀποθνήσκοντες ἄνθρωποι λαμβάνουσιν: ἐκεῖ δέ,

¹ Μελχισεδέκ, ὁ, Melchizedek. ² Σαλήμ, ἡ, Salem. ³ ἱερεὺς, ἑως, ὁ, priest. ⁴ ὑψιστος, highest, most high. ⁵ συναντάω, meet with, hence to happen. ⁶ ὑποστρέφω, return, turn back. ⁷ κοπή, ἡς, ἡ, miting, slaughter. ⁸ εὐλογέω, bless. ⁹ δεκάτη, ἡς, ἡ, tenth part, tithe. ¹⁰ μερίζω, divide, part. ¹¹ ἐρμηνεύω, interpret, translate. ¹² ἔπειτα, then, after this. ¹³ ἀπάτωρ, fatherless, without a father. ¹⁴ ἀμήτωρ, without a mother. ¹⁵ ἀγενεαλόγητος, without genealogy. ¹⁶ μήτε, neither, nor. ¹⁷ τέλος, ους, τό, end, purpose. ¹⁸ ἀφομοιώω, make like, assimilate. ¹⁹ διηνεκής, continuous, perpetual. ²⁰ πηλίκος, how large, how great. ²¹ ἀκροθίνιον, ου, τό, booty, spoils. ²² πατριάρχης, ου, ὁ, patriarch. ²³ Λευὶ, ὁ, Levi. ²⁴ ἱερατεία, ας, ἡ, priestly office, priesthood. ²⁵ ἀποδεκατόω, tithe, collect a tithe. ²⁶ καίπερ, although. ²⁷ ὁσφύς, ὅς, ἡ, waist, hip. ²⁸ γενεαλογέω, trace descent or ancestry. ²⁹ δεκατόω, collect or receive tithes, tithe. ³⁰ χωρὶς, separate, apart from (gen). ³¹ ἀντιλογία, ας, ἡ, dispute, contradiction. ³² ἐλάσσων, lesser, less. ³³ κρείττων, stronger, more excellent.

μαρτυρούμενος ὅτι ζῇ. Καί, ὡς ἔπος¹ εἰπεῖν, διὰ Ἀβραάμ καὶ 9
 Λευὶ² ὁ δεκάτας³ λαμβάνων δεδεκάτῳται·⁴ ἔτι γὰρ ἐν τῇ ὀσφύϊ⁵ 10
 τοῦ πατρὸς ἦν, ὅτε συνήνητησεν⁶ αὐτῷ ὁ Μελχισεδέκ.⁷

Εἰ μὲν οὖν τελείωσις⁸ διὰ τῆς Λευϊτικῆς⁹ ἱερωσύνης¹⁰ ἦν – ὁ λαὸς 11
 γὰρ ἐπ’ αὐτῇ νενομοθέτητο¹¹ – τίς ἔτι χρεία,¹² κατὰ τὴν τάξιν¹³
 Μελχισεδέκ⁷ ἕτερον ἀνίστασθαι ἱερέα,¹⁴ καὶ οὐ κατὰ τὴν τάξιν¹³
 Ἀαρὼν λέγεσθαι; Μετατιθεμένης¹⁵ γὰρ τῆς ἱερωσύνης,¹⁰ ἐξ 12
 ἀνάγκης¹⁶ καὶ νόμου μετάθεσις¹⁷ γίνεται. Ἐφ’ ὃν γὰρ λέγεται 13
 ταῦτα, φυλῆς¹⁸ ἑτέρας μετέσχηκεν,¹⁹ ἀφ’ ἧς οὐδεὶς προσέσχηκεν²⁰
 τῷ θυσιαστηρίῳ.²¹ Πρόδηλον²² γὰρ ὅτι ἐξ Ἰούδα²³ ἀνατέταλκεν²⁴ 14
 ὁ κύριος ἡμῶν, εἰς ἣν φυλὴν¹⁸ οὐδὲν περὶ ἱερωσύνης¹⁰ Μωϋσῆς
 ἐλάλησεν. Καὶ περισσότερον²⁵ ἔτι κατάδηλόν²⁶ ἐστίν, εἰ κατὰ τὴν 15
 ὁμοιότητα²⁷ Μελχισεδέκ⁷ ἀνίσταται ἱερεὺς¹⁴ ἕτερος, ὃς οὐ κατὰ 16
 νόμον ἐντολῆς σαρκικῆς²⁸ γέγονεν, ἀλλὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς
 ἀκαταλύτου·²⁹ μαρτυρεῖ γὰρ ὅτι Σὺ ἱερεὺς¹⁴ εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ 17
 τὴν τάξιν¹³ Μελχισεδέκ.⁷ Ἀθέτησις³⁰ μὲν γὰρ γίνεται 18
 προαγούσης³¹ ἐντολῆς, διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενὲς³² καὶ ἀνωφελές·³³ 19

¹ ἔπος, ους, τό, word, so to speak. ² Λευὶ, ὁ, Levi. ³ δεκάτη, ης, ἡ, tenth part, tithe. ⁴ δεκατόω, collect or receive tithes, tithe. ⁵ ὀσφύς, ὅς, ἡ, waist, hip. ⁶ συναντάω, meet with, hence to happen. ⁷ Μελχισεδέκ, ὁ, Melchizedek. ⁸ τελείωσις, εως, ἡ, perfection, fulfillment. ⁹ Λευϊτικός, Levitical. ¹⁰ ἱερωσύνη, ης, ἡ, priesthood, priestly office. ¹¹ νομοθετέω, ordain, enact. ¹² χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ¹³ τάξις, εως, ἡ, arranging, order. ¹⁴ ἱερεὺς, ὅς, ὁ, priest. ¹⁵ μετατίθημι, transfer, change. ¹⁶ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ¹⁷ μετάθεσις, εως, ἡ, change, removal. ¹⁸ φυλῆ, ἧς, ἡ, tribe, race. ¹⁹ μετέχω, partake of, share in. ²⁰ προσέχω, take head of, attend to. ²¹ θυσιαστήριον, ου, τό, altar. ²² πρόδηλος, clear, evident. ²³ Ἰούδα, ὁ, Judah, Judas. ²⁴ ἀνατέλλω, cause to rise, make to rise. ²⁵ περισσός, excessive, abundant. ²⁶ κατάδηλος, very clear, quite plain. ²⁷ ὁμοιότης, ητος, ἡ, likeness, similarity. ²⁸ σαρκικός, fleshly, carnal. ²⁹ ἀκατάλυτος, indissoluble. ³⁰ ἀθέτησις, εως, ἡ, setting aside, annulment. ³¹ προάγω, lead forth, go before. ³² ἀσθενής, weak, infirm. ³³ ἀνωφελής, unprofitable, useless.

οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσεν¹ ὁ νόμος, ἐπεισαγωγῇ² δὲ κρείττονος³
 ἐλπίδος, δι' ἧς ἐγγίζομεν⁴ τῷ θεῷ. Καὶ καθ' ὅσον οὐ χωρὶς⁵ 20
 ὀρκωμοσίας⁶ – οἱ μὲν γὰρ χωρὶς⁵ ὀρκωμοσίας⁶ εἰσὶν ἱερεῖς⁷
 γεγονότες, ὁ δὲ μετὰ ὀρκωμοσίας⁶, διὰ τοῦ λέγοντος πρὸς αὐτόν, 21
 Ὡμοσεν⁸ κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται,⁹ Σὺ ἱερεὺς⁷ εἰς τὸν
 αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν¹⁰ Μελχισεδέκ¹¹ – κατὰ τοσοῦτον¹² 22
 κρείττονος³ διαθήκης¹³ γέγονεν ἔγγυος¹⁴ Ἰησοῦς. Καὶ οἱ μὲν 23
 πλείονές εἰσιν γεγονότες ἱερεῖς,⁷ διὰ τὸ θανάτῳ κωλύεσθαι¹⁵
 παραμένειν:¹⁶ ὁ δέ, διὰ τὸ μένειν αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα, 24
 ἀπαράβατον¹⁷ ἔχει τὴν ἱερωσύνην.¹⁸ Ὅθεν¹⁹ καὶ σῶζειν εἰς τὸ 25
 παντελές²⁰ δύναται τοὺς προσερχομένους δι' αὐτοῦ τῷ θεῷ,
 πάντοτε²¹ ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν²² ὑπὲρ αὐτῶν.

Τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν ἔπρεπεν²³ ἀρχιερεύς, ὅσιος,²⁴ ἄκακος,²⁵ ἀμίαντος, 26
 κεχωρισμένος²⁷ ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν,²⁸ καὶ ὑψηλότερος²⁹ τῶν
 οὐρανῶν γενόμενος: ὃς οὐκ ἔχει καθ' ἡμέραν ἀνάγκην,³⁰ ὥσπερ³¹ 27
 οἱ ἀρχιερεῖς, πρότερον³² ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἁμαρτιῶν θυσίας³³

¹ τελείω, fill, fulfill. ² ἐπεισαγωγή, ἡς, ἡ, bringing in besides, bringing in. ³ κρείττων, stronger, more excellent. ⁴ ἐγγίζω, come near, approach. ⁵ χωρὶς, separate, apart from (gen). ⁶ ὀρκωμοσία, ας, ἡ, oath, taking of an oath. ⁷ ἱερεὺς, ἑως, ὁ, priest. ⁸ ὀμνύω, swear, take an oath. ⁹ μεταμέλωμαι, regret, repent. ¹⁰ τάξις, εως, ἡ, arranging, order. ¹¹ Μελχισεδέκ, ὁ, Melchizedek. ¹² τοσοῦτος, so great, so much. ¹³ διαθήκη, ἡς, ἡ, covenant, will. ¹⁴ ἔγγυος, ου, ὁ, under good security, surety. ¹⁵ κωλύω, forbid, hinder. ¹⁶ παραμένω, remain beside, continue. ¹⁷ ἀπαράβατος, permanent, unchangeable. ¹⁸ ἱερωσύνη, ἡς, ἡ, priesthood, priestly office. ¹⁹ ὅθεν, from where, from which. ²⁰ παντελής, completely, forever. ²¹ πάντοτε, always, at all times. ²² ἐντυγχάνω, entreat, intercede. ²³ πρέπω, be clearly seen, be fitting. ²⁴ ὅσιος, righteous, pious. ²⁵ ἄκακος, guileless, innocent. ²⁶ ἀμίαντος, undefiled, untainted. ²⁷ χωρίζω, separate, depart. ²⁸ ἁμαρτωλός, ου, ὁ, sinner. ²⁹ ὑψηλός, high, lofty. ³⁰ ἀνάγκη, ἡς, ἡ, necessity, distress. ³¹ ὥσπερ, just as, even as. ³² πρότερον, formerly, before. ³³ θυσία, ας, ἡ, sacrifice.

ἀναφέρειν,¹ ἔπειτα² τῶν τοῦ λαοῦ: τοῦτο γὰρ ἐποίησεν ἐφάπαξ,³
 ἑαυτὸν ἀνενέγκας.¹ Ὁ νόμος γὰρ ἀνθρώπους καθίστησιν⁴ 28
 ἀρχιερεῖς, ἔχοντας ἀσθένειαν:⁵ ὁ λόγος δὲ τῆς ὀρκωμοσίας⁶ τῆς
 μετὰ τὸν νόμον, υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα τετελειωμένον.⁷

Κεφάλαιον⁸ δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις: τοιοῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα, ὃς 8
 ἐκάθισεν⁹ ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης¹⁰ ἐν τοῖς
 οὐρανοῖς, τῶν ἁγίων λειτουργός,¹¹ καὶ τῆς σκηνῆς¹² τῆς ἀληθινῆς, 2
 ἣν ἔπηξεν¹⁴ ὁ κύριος, καὶ οὐκ ἄνθρωπος: πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς 3
 τὸ προσφέρειν¹⁵ δῶρά¹⁶ τε καὶ θυσίας¹⁷ καθίσταται: ὅθεν¹⁸
 ἀναγκαῖον¹⁹ ἔχειν τι καὶ τοῦτον ὃ προσενέγκῃ.¹⁵ Εἰ μὲν γὰρ ἦν ἐπὶ 4
 γῆς, οὐδ' ἂν ἦν ἱερεὺς,²⁰ ὄντων τῶν ἱερέων²⁰ τῶν προσφερόντων¹⁵
 κατὰ τὸν νόμον τὰ δῶρα,¹⁶ οἵτινες ὑποδείγματι²¹ καὶ σκιᾷ²² 5
 λατρεύουσιν²³ τῶν ἐπουρανίων,²⁴ καθὼς κεχηρμάτισται²⁵
 Μωϋσῆς μέλλων ἐπιτελεῖν²⁶ τὴν σκηνήν,¹² Ὅρα, γάρ φησιν,
 ποιήσεις πάντα κατὰ τὸν τύπον²⁷ τὸν δεχθέντα²⁸ σοι ἐν τῷ ὄρει. 6
 Νυνὶ²⁹ δὲ διαφορωτέρας³⁰ τέτυχεν³¹ λειτουργίας,³² ὅσω καὶ
 κρείττονός³³ ἐστὶν διαθήκης³⁴ μεσίτης,³⁵ ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν³³

¹ ἀναφέρω, bring up, offer. ² ἔπειτα, then, after this. ³ ἐφάπαξ, once for all, once. ⁴ καθίστημι, set, constitute. ⁵ ἀσθένεια, ἀς, ἡ, weakness, sickness. ⁶ ὀρκωμοσία, ἀς, ἡ, oath, taking of an oath. ⁷ τελειόω, fill, fulfill. ⁸ κεφάλαιον, ου, τό, main thing, main point. ⁹ καθίζω, seat, sit. ¹⁰ μεγαλωσύνη, ἡς, ἡ, greatness, majesty. ¹¹ λειτουργός, ου, ὁ, minister, servant. ¹² σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ¹³ ἀληθινός, true, genuine. ¹⁴ πῆννυμι, make firm, put together. ¹⁵ προσφέρω, bring to, offer. ¹⁶ δῶρον, ου, τό, gift, present. ¹⁷ θυσία, ἀς, ἡ, sacrifice. ¹⁸ ὅθεν, from where, from which. ¹⁹ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ²⁰ ἱερεὺς, ἐως, ὁ, priest. ²¹ ὑπόδειγμα, τος, τό, copy, example. ²² σκιά, ἀς, ἡ, shadow, thick darkness. ²³ λατρεύω, serve, worship. ²⁴ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ²⁵ χερμάτιζω, instruct, reveal. ²⁶ ἐπιτελέω, complete, perform. ²⁷ τύπος, ου, ὁ, mark, example. ²⁸ δείκνυμι, show, point out. ²⁹ νυνί, now, already. ³⁰ διάφορος, various, different. ³¹ τυγχάνω, obtain, happen. ³² λειτουργία, ἀς, ἡ, service, ministry. ³³ κρείττων, stronger, more excellent. ³⁴ διαθήκη, ἡς, ἡ, covenant, will. ³⁵ μεσίτης, ου, ὁ, mediator, go-between.

ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται.¹ Εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἐκείνη ἦν 7
 ἄμεμπτος,² οὐκ ἂν δευτέρας³ ἐζητεῖτο τόπος. Μεμφόμενος⁴ γὰρ 8
 αὐτοῖς λέγει, Ἰδοὺ, ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ συντελέσω
 ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα⁵ διαθήκην⁷ καινὴν:⁸
 οὐ κατὰ τὴν διαθήκην⁷ ἦν ἐποίησα τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν 9
 ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου⁹ μου τῆς χειρὸς αὐτῶν ἐξαγαγεῖν¹⁰ αὐτοὺς
 ἐκ γῆς Αἰγύπτου:¹¹ ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν¹² ἐν τῇ διαθήκῃ⁷ μου,
 καὶ γὰρ ἡμέλησα¹³ αὐτῶν, λέγει κύριος. Ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη⁷ ἦν 10
 διαθήσομαι¹⁴ τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει
 κύριος, διδοὺς νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν¹⁵ αὐτῶν, καὶ ἐπὶ
 καρδίας αὐτῶν ἐπιγράψω¹⁶ αὐτούς: καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν,
 καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν. Καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος τὸν 11
 πολίτην¹⁷ αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, λέγων, Γνώθι
 τὸν κύριον: ὅτι πάντες εἰδήσουσιν με, ἀπὸ μικροῦ¹⁸ αὐτῶν ἕως
 μεγάλου αὐτῶν. Ὅτι ἴλεως¹⁹ ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις²⁰ αὐτῶν, καὶ 12
 τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν²¹ αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ²²
 ἔτι. Ἐν τῷ λέγειν, Καινήν,⁸ πεπαλαίωκεν²³ τὴν πρώτην. Τὸ δὲ 13
 παλαιούμενον²³ καὶ γηράσκον,²⁴ ἐγγὺς²⁵ ἀφανισμοῦ.²⁶

¹ νομοθετέω, ordain, enact. ² ἄμεμπτος, blameless. ³ δεύτερος, second. ⁴ μέμφομαι, find fault with, blame. ⁵ συντελέω, complete, accomplish. ⁶ Ἰούδα, ὁ, Judah, Judas. ⁷ διαθήκη, ης, ἡ, covenant, will. ⁸ καινός, new, fresh. ⁹ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹⁰ ἐξάγω, lead out. ¹¹ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ¹² ἐμμένω, persevere, remain (in). ¹³ ἀμελέω, neglect, be unconcerned. ¹⁴ διατίθεμαι, appoint, make. ¹⁵ διάνοια, ας, ἡ, mind, understanding. ¹⁶ ἐπιγράφω, write upon, inscribe. ¹⁷ πολίτης, ου, ὁ, citizen. ¹⁸ μικρός, small, little. ¹⁹ ἴλεως, gracious, merciful. ²⁰ ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness. ²¹ ἀνομία, ας, ἡ, lawlessness, iniquity. ²² μνησθῆναι, remember, recall. ²³ παλαιόω, make or become old, obsolete. ²⁴ γηράσκω, grow old, become old. ²⁵ ἐγγύς, near. ²⁶ ἀφανισμός, οὔ, ὁ, vanishing, disappearing.

Εἶχεν μὲν οὖν καὶ ἡ πρώτη δικαίωματα¹ λατρείας,² τό τε ἅγιον **9**
 κοσμικόν.³ Σκηνή⁴ γὰρ κατεσκευάσθη⁵ ἡ πρώτη, ἐν ἣ ἡ τε λυχνία **2**
 καὶ ἡ τράπεζα⁷ καὶ ἡ πρόθεσις⁸ τῶν ἄρτων, ἣτις λέγεται ἅγια. **3**
 Μετὰ δὲ τὸ δεύτερον⁹ καταπέτασμα¹⁰ σκηνή⁴ ἡ λεγομένη ἅγια
 ἁγίων, χρυσοῦν¹¹ ἔχουσα θυμιατήριον,¹² καὶ τὴν κιβωτὸν¹³ τῆς **4**
 διαθήκης¹⁴ περικεκαλυμμένην¹⁵ πάντοθεν¹⁶ χρυσίῳ,¹⁷ ἐν ἣ
 στάμνος¹⁸ χρυσῇ¹¹ ἔχουσα τὸ μάννα,¹⁹ καὶ ἡ ῥάβδος²⁰ Ἀαρὼν ἡ
 βλαστήσασα,²¹ καὶ αἱ πλάκες²² τῆς διαθήκης:¹⁴ ὑπεράνω²³ δὲ **5**
 αὐτῆς Χερουβὶμ²⁴ δόξης κατασκιάζοντα²⁵ τὸ ἱλαστήριον:²⁶ περὶ
 ὧν οὐκ ἔστιν νῦν λέγειν κατὰ μέρος.²⁷ Τούτων δὲ οὕτως **6**
 κατεσκευασμένων,⁵ εἰς μὲν τὴν πρώτην σκηνὴν⁴ διὰ παντὸς
 εἰσίσαι²⁸ οἱ ἱερεῖς,²⁹ τὰς λατρείας² ἐπιτελοῦντες:³⁰ εἰς δὲ τὴν **7**
 δευτέραν⁹ ἅπαξ³¹ τοῦ ἐνιαυτοῦ³² μόνος ὁ ἀρχιερεὺς, οὐ χωρὶς³³
 αἵματος, ὃ προσφέρει³⁴ ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ
 ἁγνοημάτων:³⁵ τοῦτο δηλοῦντος³⁶ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, **8**
 μήπω³⁷ πεφανερῶσθαι³⁸ τὴν τῶν ἁγίων ὁδόν, ἔτι τῆς πρώτης
 σκηνῆς⁴ ἐχούσης στάσιν:³⁹ ἣτις παραβολὴ εἰς τὸν καιρὸν τὸν **9**

¹ δικαίωμα, τος, τό, regulation, righteous deed. ² λατρεία, ας, ἡ, service, divine worship. ³ κοσμικός, earthly, worldly. ⁴ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ⁵ κατασκευάζω, prepare, build. ⁶ λυχνία, ας, ἡ, lampstand. ⁷ τράπεζα, ας, ἡ, table. ⁸ πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ⁹ δεύτερος, second. ¹⁰ καταπέτασμα, τος, τό, curtain or veil, veil. ¹¹ χρυσοῦς, golden. ¹² θυμιατήριον, ου, τό, altar of incense, censer. ¹³ κιβωτός, ου, ἡ, wooden box, ark. ¹⁴ διαθήκη, ας, ἡ, covenant, will. ¹⁵ περικαλύπτω, cover, conceal. ¹⁶ πάντοθεν, on all sides, from all sides. ¹⁷ χρυσίον, ου, τό, gold, golden ornament. ¹⁸ στάμνος, ου, ἡ, jar, jar or vase. ¹⁹ μάννα, τό, manna. ²⁰ ῥάβδος, ου, ἡ, staff, rod. ²¹ βλαστήνω, sprout, produce. ²² πλάξ, πλακός, ἡ, tablet, table. ²³ ὑπεράνω, high above (gen), far above. ²⁴ χερουβὶμ, τό, cherubim. ²⁵ κατασκιάζω, overshadow. ²⁶ ἱλαστήριον, ου, τό, sin offering, covering. ²⁷ μέρος, ους, τό, part, portion. ²⁸ εἰσεμι, enter, go in. ²⁹ ἱερεὺς, εως, ὁ, priest. ³⁰ ἐπιτελέω, complete, perform. ³¹ ἅπαξ, once, once for all. ³² ἐνιαυτός, ου, ὁ, year. ³³ χωρίς, separate, apart from (gen). ³⁴ προσφέρω, bring to, offer. ³⁵ ἀγνόημα, τος, τό, sin of ignorance. ³⁶ δηλώω, show, make clear. ³⁷ μήπω, not yet. ³⁸ φανερῶ, reveal, manifest. ³⁹ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion.

ἐνεστηκότα,¹ καθ' ὃν δῶρά² τε καὶ θυσίαι³ προσφέρονται,⁴ μὴ
 δυνάμεναι κατὰ συνείδησιν⁵ τελειῶσαι⁶ τὸν λατρεύοντα,⁷ μόνον 10
 ἐπὶ βρώμασιν⁸ καὶ πόμασιν⁹ καὶ διαφόροις¹⁰ βαπτισμοῖς¹¹ καὶ
 δικαιώμασιν¹² σαρκός, μέχρι¹³ καιροῦ διορθώσεως¹⁴ ἐπικείμενα.¹⁵

Χριστὸς δὲ παραγενόμενος¹⁶ ἀρχιερεὺς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, διὰ 11
 τῆς μείζονος καὶ τελειοτέρας¹⁷ σκηνῆς,¹⁸ οὐ χειροποιήτου,¹⁹ τοῦτ'
 ἔστιν, οὐ ταύτης τῆς κτίσεως,²⁰ οὐδὲ δι' αἵματος τράγων²¹ καὶ 12
 μόσχων,²² διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος εἰσῆλθεν ἐφάπαξ²³ εἰς τὰ ἅγια,
 αἰωνίαν λύτρωσιν²⁴ εὐράμενος. Εἰ γὰρ τὸ αἷμα ταύρων²⁵ καὶ 13
 τράγων,²¹ καὶ σποδὸς²⁶ δαμάλεως²⁷ ῥαντίζουσα²⁸ τοὺς
 κεκοινωμένους,²⁹ ἀγιάζει³⁰ πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς καθαρότητα,³¹ 14
 πόσω³² μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ χριστοῦ, ὃς διὰ πνεύματος αἰωνίου
 ἑαυτὸν προσήνεγκεν⁴ ἄμωμον³³ τῷ θεῷ, καθαριεῖ³⁴ τὴν
 συνείδησιν⁵ ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, εἰς τὸ λατρεύειν⁷ θεῷ ζῶντι
 ; Καὶ διὰ τοῦτο διαθήκης³⁵ καινῆς³⁶ μεσίτης³⁷ ἐστίν, ὅπως, 15
 θανάτου γενομένου εἰς ἀπολύτρωσιν³⁸ τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ

¹ ἐνίστημι, be present, place in or upon. ² δῶρον, ου, τό, gift, present. ³ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ⁴ προσφέρω, bring to, offer. ⁵ συνείδησις, εως, ἡ, conscience. ⁶ τελειόω, fill, fulfill. ⁷ λατρεύω, serve, worship. ⁸ βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind. ⁹ πόμα, τος, τό, drink. ¹⁰ διάφορος, various, different. ¹¹ βαπτισμός, οὔ, ὁ, washing, cleansing. ¹² δικαίωμα, τος, τό, regulation, righteous deed. ¹³ μέχρι, until, as far as (gen). ¹⁴ διόρθωσις, εως, ἡ, reformation, new order. ¹⁵ ἐπικείμεναι, lie on, lie upon. ¹⁶ παραγίνομαι, come, arrive. ¹⁷ τέλειος, complete, perfect. ¹⁸ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ¹⁹ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ²⁰ κτίσις, εως, ἡ, creation, creature. ²¹ τράγος, ου, ὁ, male goat. ²² μόσχος, ου, ὁ, calf. ²³ ἐφάπαξ, once for all, once. ²⁴ λύτρωσις, εως, ἡ, ransoming, redemption. ²⁵ ταῦρος, ου, ὁ, bull, ox. ²⁶ σποδός, οὔ, ἡ, ashes. ²⁷ δάμαλις, εως, ἡ, heifer, young cow. ²⁸ ῥαντίζω, sprinkle, cleanse. ²⁹ κοινός, make common, defile. ³⁰ ἀγιάζω, make holy, consecrate. ³¹ καθαρότης, ητος, ἡ, purity, cleansing. ³² πόσος, how many? how great? ³³ ἄμωμος, without blemish, blameless. ³⁴ καθαρίζω, cleanse, make clean. ³⁵ διαθήκη, ης, ἡ, covenant, will. ³⁶ καινός, new, fresh. ³⁷ μεσίτης, ου, ὁ, mediator, go-between. ³⁸ ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, redemption, deliverance.

παραβάσεων,¹ τὴν ἐπαγγελίαν λάβωσιν οἱ κεκλημένοι τῆς
 αἰωνίου κληρονομίας.² Ὅπου γὰρ διαθήκη,³ θάνατον ἀνάγκη⁴ 16
 φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου.⁵ Διαθήκη³ γὰρ ἐπὶ νεκροῖς βεβαία,⁶ 17
 ἐπεὶ⁷ μήποτε⁸ ἰσχύει⁹ ὅτε ζῇ ὁ διαθέμενος.⁵ Ὅθεν¹⁰ οὐδ' ἡ πρώτη 18
 χωρὶς¹¹ αἵματος ἐγκεκαίνισται.¹² Λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς 19
 κατὰ νόμον ὑπὸ Μωϋσέως παντὶ τῷ λαῷ, λαβὼν τὸ αἷμα τῶν
 μόσχων¹³ καὶ τράγων,¹⁴ μετὰ ὕδατος καὶ ἐρίου¹⁵ κοκκίνου¹⁶ καὶ
 ὕσσωπου,¹⁷ αὐτὸ τε τὸ βιβλίον¹⁸ καὶ πάντα τὸν λαὸν ἐρράντισεν,¹⁹
 λέγων, Τοῦτο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης³ ἣς ἐνετείλατο²⁰ πρὸς ὑμᾶς ὁ 20
 θεός. Καὶ τὴν σκηνὴν²¹ δὲ καὶ πάντα τὰ σκεύη²² τῆς λειτουργίας 21
 τῷ αἵματι ὁμοίως²⁴ ἐρράντισεν.¹⁹ Καὶ σχεδὸν²⁵ ἐν αἵματι πάντα 22
 καθαρίζεται²⁶ κατὰ τὸν νόμον, καὶ χωρὶς¹¹ αἵματεκχυσίας²⁷ οὐ
 γίνεται ἄφεσις.²⁸

Ἀνάγκη⁴ οὖν τὰ μὲν ὑποδείγματα²⁹ τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τούτοις 23
 καθαρίζεσθαι,²⁶ αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια³⁰ κρείττοσιν³¹ θυσίαις³²
 παρὰ ταύτας. Οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα³³ ἅγια εἰσῆλθεν ὁ χριστός, 24

¹ παράβασις, εως, ἡ, going aside, transgression. ² κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ³ διαθήκη, ης, ἡ, covenant, will. ⁴ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ⁵ διατίθεμαι, appoint, make. ⁶ βέβαιος, firm, secure. ⁷ ἐπεὶ, when, since. ⁸ μήποτε, never, lest perchance. ⁹ ἰσχύω, be strong, able. ¹⁰ ὅθεν, from where, from which. ¹¹ χωρὶς, separate, apart from (gen). ¹² ἐγκαίνιζω, renew, inaugurate. ¹³ μόσχος, ου, ὁ, calf. ¹⁴ τράγος, ου, ὁ, male goat. ¹⁵ ἔριον, ου, τό, wool. ¹⁶ κόκκινος, scarlet, crimson. ¹⁷ ὕσσωπος, ου, ὁ, hyssop. ¹⁸ βιβλίον, ου, τό, book, scroll. ¹⁹ ῥαντίζω, sprinkle, cleanse. ²⁰ ἐντέλλομαι, command, give orders. ²¹ σκηνή, ης, ἡ, tent, tabernacle. ²² σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ²³ λειτουργία, ας, ἡ, service, ministry. ²⁴ ὁμοίως, likewise, in like manner. ²⁵ σχεδόν, almost, nearly. ²⁶ καθαρίζω, cleanse, make clean. ²⁷ αἵματεκχυσία, ας, ἡ, shedding of blood. ²⁸ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ²⁹ ὑπόδειγμα, τος, τό, copy, example. ³⁰ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ³¹ κρείττων, stronger, more excellent. ³² θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ³³ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands.

ἀντίτυπα¹ τῶν ἀληθινῶν,² ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανόν, νῦν
 ἐμφανισθῆναι³ τῷ προσώπῳ τοῦ θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν: οὐδ' ἵνα 25
 πολλάκις⁴ προσφέρῃ⁵ ἑαυτόν, ὥσπερ⁶ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς
 τὰ ἅγια κατ' ἐνιαυτὸν⁷ ἐν αἵματι ἀλλοτρίῳ:⁸ ἐπεὶ⁹ ἔδει αὐτὸν 26
 πολλάκις⁴ παθεῖν¹⁰ ἀπὸ καταβολῆς¹¹ κόσμου: νῦν δὲ ἅπαξ¹² ἐπὶ
 συντελείᾳ¹³ τῶν αἰώνων εἰς ἀθέτησιν¹⁴ ἁμαρτίας διὰ τῆς θυσίας¹⁵
 αὐτοῦ πεφανέρωται.¹⁶ Καὶ καθ' ὅσον ἀπόκειται¹⁷ τοῖς ἀνθρώποις 27
 ἅπαξ¹² ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις:¹⁸ οὕτως καὶ ὁ χριστός, 28
 ἅπαξ¹² προσενεχθεὶς⁵ εἰς τὸ πολλῶν ἀνενεγκεῖν¹⁹ ἁμαρτίας, ἐκ
 δευτέρου²⁰ χωρὶς²¹ ἁμαρτίας ὀφθήσεται τοῖς αὐτὸν
 ἀπεκδεχομένοις,²² εἰς σωτηρίαν.²³

Σκιὰν²⁴ γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, οὐκ αὐτὴν τὴν 10
 εἰκόνα²⁵ τῶν πραγμάτων,²⁶ κατ' ἐνιαυτὸν⁷ ταῖς αὐταῖς θυσίαις¹⁵ ἅς
 προσφέρουσιν⁵ εἰς τὸ διηνεκές,²⁷ οὐδέποτε²⁸ δύνανται τοὺς
 προσερχομένους τελειῶσαι.²⁹ Ἐπεὶ⁹ οὐκ ἂν ἐπαύσαντο³⁰ 2
 προσφερόμεναι,⁵ διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν ἔτι συνείδησιν³¹
 ἁμαρτιῶν τοὺς λατρεύοντας,³² ἅπαξ¹² κεκαθαρμένους;³³ Ἀλλ' ἐν 3

¹ ἀντίτυπος, struck back, corresponding to. ² ἀληθινός, true, genuine. ³ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ⁴ πολλάκις, often, many times. ⁵ προσφέρω, bring to, offer. ⁶ ὥσπερ, just as, even as. ⁷ ἐνιαυτός, οὐ, ὁ, year. ⁸ ἀλλότριος, strange, foreign. ⁹ ἐπεὶ, when, since. ¹⁰ πάσχω, suffer, am acted upon. ¹¹ καταβολή, ἥς, ἡ, foundation, depositing. ¹² ἅπαξ, once, once for all. ¹³ συντέλεια, ας, ἡ, completion, end. ¹⁴ ἀθέτησις, εως, ἡ, setting aside, annulment. ¹⁵ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ¹⁶ φανερώω, reveal, manifest. ¹⁷ ἀπόκειμαι, be laid up, put away. ¹⁸ κρίσις, εως, ἡ, judgment, judging. ¹⁹ ἀναφέρω, bring up, offer. ²⁰ δεύτερος, second. ²¹ χωρὶς, separate, apart from (gen). ²² ἀπεκδέχομαι, await eagerly, expect eagerly. ²³ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ²⁴ σκιά, ἁς, ἡ, shadow, thick darkness. ²⁵ εἰκών, ὄνος, ἡ, image, likeness. ²⁶ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ²⁷ διηνεκής, continuous, perpetual. ²⁸ οὐδέποτε, never. ²⁹ τελειῶω, fill, fulfill. ³⁰ παύω, cause to cease. ³¹ συνείδησις, εως, ἡ, conscience. ³² λατρεύω, serve, worship. ³³ καθαίρω, make clean, clear.

αὐταῖς ἀνάμνησις¹ ἁμαρτιῶν κατ' ἐνιαυτόν·² ἀδύνατον³ γὰρ αἷμα 4
 ταύρων⁴ καὶ τράγων⁵ ἀφαιρεῖν⁶ ἁμαρτίας. Διὸ εἰσερχόμενος εἰς 5
 τὸν κόσμον λέγει, Θυσίαν⁷ καὶ προσφορὰν⁸ οὐκ ἠθέλησας, σῶμα
 δὲ κατηρτίσω⁹ μοι· ὀλοκαυτώματα¹⁰ καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ 6
 εὐδόκησας·¹¹ τότε εἶπον, Ἰδοὺ, ἦκω¹² – ἐν κεφαλίδι¹³ βιβλίου¹⁴ 7
 γέγραπται περὶ ἐμοῦ – τοῦ ποιῆσαι, ὁ θεός, τὸ θέλημά σου. 8
 Ἀνώτερον¹⁵ λέγων ὅτι Θυσίαν⁷ καὶ προσφορὰν⁸ καὶ
 ὀλοκαυτώματα¹⁰ καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἠθέλησας, οὐδὲ
 εὐδόκησας¹¹ – αἵτινες κατὰ τὸν νόμον προσφέρονται¹⁶ – τότε 9
 εἶρηκεν, Ἰδοὺ, ἦκω¹² τοῦ ποιῆσαι, ὁ θεός, τὸ θέλημά σου. Ἀναιρεῖ
 τὸ πρῶτον, ἵνα τὸ δεύτερον¹⁸ στήσῃ. Ἐν ᾧ θελήματι ἡγιασμένοι 10
 ἐσμέν, οἱ διὰ τῆς προσφορᾶς⁸ τοῦ σώματος Ἰησοῦ χριστοῦ
 ἐφάπαξ.²⁰ Καὶ πᾶς μὲν ἱερεὺς²¹ ἔστηκεν καθ' ἡμέραν λειτουργῶν,²² 11
 καὶ τὰς αὐτὰς πολλὰκις²³ προσφέρων¹⁶ θυσίας,⁷ αἵτινες οὐδέποτε
 δύνανται περιελεῖν²⁵ ἁμαρτίας· αὐτὸς δὲ μίαν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν 12
 προσενέγκας¹⁶ θυσίαν⁷ εἰς τὸ διηνεκές,²⁶ ἐκάθισεν²⁷ ἐν δεξιᾷ τοῦ
 θεοῦ, τὸ λοιπὸν ἐκδεχόμενος²⁸ ἕως τεθῶσιν οἱ ἐχθροὶ²⁹ αὐτοῦ 13
 ὑποπόδιον³⁰ τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Μιᾶ γὰρ προσφορᾶ⁸ τετελείωκεν 14

¹ ἀνάμνησις, εως, ἡ, remembrance, reminder. ² ἐνιαυτός, οὐ, ὁ, year. ³ ἀδύνατος, impossible, unable. ⁴ ταῦρος, ου, ὁ, bull, ox. ⁵ τράγος, ου, ὁ, male goat. ⁶ ἀφαιρέω, take away, smite off. ⁷ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ⁸ προσφορά, ἄς, ἡ, offering, sacrifice. ⁹ καταρτίζω, mend, fit. ¹⁰ ὀλοκαύτωμα, τος, τό, whole burnt offering. ¹¹ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ¹² ἦκω, I have come, I am present. ¹³ κεφαλίς, ίδος, ἡ, roll of a book, roll. ¹⁴ βιβλίον, ου, τό, book, scroll. ¹⁵ ἀνώτερον, higher, more honorable place. ¹⁶ προσφέρω, bring to, offer. ¹⁷ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁸ δεύτερος, second. ¹⁹ ἀγιάζω, make holy, consecrate. ²⁰ ἐφάπαξ, once for all, once. ²¹ ἱερεὺς, ἐως, ὁ, priest. ²² λειτουργέω, minister, serve. ²³ πολλάκις, often, many times. ²⁴ οὐδέποτε, never. ²⁵ περιαιρέω, cast off, take away. ²⁶ διηνεκής, continuous, perpetual. ²⁷ καθίζω, seat, sit. ²⁸ ἐκδέχομαι, await, expect. ²⁹ ἐχθρός, hating, enemy (as a noun). ³⁰ ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ³¹ τελειόω, fill, fulfill.

εἰς τὸ διηνεκές¹ τοὺς ἀγιαζομένους.² Μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν καὶ τὸ 15
 πνεῦμα τὸ ἅγιον· μετὰ γὰρ τὸ προειρηκέναι,³ Αὕτη ἡ διαθήκη⁴ 16
 ἦν διαθήσομαι⁵ πρὸς αὐτοὺς μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει
 κύριος, διδοὺς νόμους μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῶν
 διανοιῶν⁶ αὐτῶν ἐπιγράψω⁷ αὐτούς· καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν 17
 καὶ τῶν ἀνομιῶν⁸ αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ⁹ ἔτι. Ὅπου δὲ ἄφεσις¹⁰ 18
 τούτων, οὐκέτι¹¹ προσφορὰ¹² περὶ ἁμαρτίας.

Ἔχοντες οὖν, ἀδελφοί, παρρησίαν¹³ εἰς τὴν εἴσοδον¹⁴ τῶν ἁγίων ἐν 19
 τῷ αἵματι Ἰησοῦ, ἣν ἐνεκαίνισεν¹⁵ ἡμῖν ὁδὸν πρόσφατον¹⁶ καὶ 20
 ζῶσαν, διὰ τοῦ καταπετάσματος,¹⁷ τοῦτ' ἔστιν, τῆς σαρκὸς αὐτοῦ,
 καὶ ἱερέα¹⁸ μέγαν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ, προσερχώμεθα μετὰ 21
 ἀληθινῆς¹⁹ καρδίας ἐν πληροφορίᾳ²⁰ πίστεως, ἐρραντισμένοι²¹ τὰς
 καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως²² πονηρᾶς, καὶ λελουμένοι²³ τὸ σῶμα
 ὕδατι καθαρῷ·²⁴ κατέχωμεν²⁵ τὴν ὁμολογίαν²⁶ τῆς ἐλπίδος ἀκλινῆ, 23
 πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγελάμενος·²⁸ καὶ κατανοῶμεν²⁹ ἀλλήλους εἰς 24
 παροξυσμὸν³⁰ ἀγάπης καὶ καλῶν ἔργων, μὴ ἐγκαταλείποντες³¹ 25

¹ διηνεκής, continuous, perpetual. ² ἀγιάζω, make holy, consecrate. ³ προλέγω, say beforehand, forewarn. ⁴ διαθήκη, ης, ἡ, covenant, will. ⁵ διατίθεμαι, appoint, make. ⁶ διάνοια, ας, ἡ, mind, understanding. ⁷ ἐπιγράφω, write upon, inscribe. ⁸ ἀνομία, ας, ἡ, lawlessness, iniquity. ⁹ μιμνήσκομαι, remember, recall. ¹⁰ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ¹¹ οὐκέτι, no longer, no more. ¹² προσφορά, ἄς, ἡ, offering, sacrifice. ¹³ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ¹⁴ εἴσοδος, ου, ἡ, entrance, entering. ¹⁵ ἐγκαινίζω, renew, inaugurate. ¹⁶ πρόσφατος, new, recent. ¹⁷ καταπέτασμα, τος, τό, curtain or veil, veil. ¹⁸ ἱερεύς, εως, ὁ, priest. ¹⁹ ἀληθινός, true, genuine. ²⁰ πληροφορία, ας, ἡ, full assurance, certainty. ²¹ ῥαντίζω, sprinkle, cleanse. ²² συνείδησις, εως, ἡ, conscience. ²³ λούω, bathe, wash. ²⁴ καθαρός, clean, pure. ²⁵ κατέχω, hold back, hold fast. ²⁶ ὁμολογία, ας, ἡ, confession, profession. ²⁷ ἀκλινής, without wavering, unbent. ²⁸ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ²⁹ κατανοέω, observe, understand. ³⁰ παροξυσμός, ου, ὁ, stimulation, provocation. ³¹ ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake.

τὴν ἐπισυναγωγὴν¹ αὐτῶν, καθὼς ἔθος² τισίν, ἀλλὰ
 παρακαλοῦντες, καὶ τοσούτῳ³ μᾶλλον, ὅσῳ βλέπετε ἐγγίζουσιν⁴
 τὴν ἡμέραν.

Ἐκουσίως⁵ γὰρ ἀμαρτανόντων⁶ ἡμῶν μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν 26
 ἐπίγνωσιν⁷ τῆς ἀληθείας, οὐκέτι⁸ περὶ ἀμαρτιῶν ἀπολείπεται⁹
 θυσία,¹⁰ φοβερά¹¹ δέ τις ἐκδοχὴ¹² κρίσεως,¹³ καὶ πυρὸς ζήλος¹⁴ 27
 ἐσθίειν μέλλοντος τοὺς ὑπεναντίους.¹⁵ Ἀθετήσας¹⁶ τις νόμον 28
 Μωϋσέως χωρὶς¹⁷ οἰκτιρμῶν¹⁸ ἐπὶ δυσὶν ἢ τρισὶν μάρτυσιν¹⁹
 ἀποθνήσκει: πόσῳ,²⁰ δοκεῖτε, χείρονος²¹ ἀξιωθήσεται²² τιμωρίας²³ 29
 ὁ τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καταπατήσας,²⁴ καὶ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης²⁵
 κοινὸν²⁶ ἡγησάμενος²⁷ ἐν ᾧ ἡγιάσθη,²⁸ καὶ τὸ πνεῦμα τῆς χάριτος
 ἐνυβρίσας;²⁹ Οἶδαμεν γὰρ τὸν εἰπόντα, Ἐμοὶ ἐκδίκησις,³⁰ ἐγὼ 30
 ἀνταποδώσω,³¹ λέγει κύριος: καὶ πάλιν, κύριος κρινεῖ τὸν λαὸν
 αὐτοῦ. Φοβερὸν³¹ τὸ ἐμπεσεῖν³² εἰς χεῖρας θεοῦ ζῶντος. 31

¹ ἐπισυναγωγή, ἡς, ἡ, meeting, assembling. ² ἔθος, οὗς, τό, custom. ³ τοσούτος, so great, so much. ⁴ ἐγγίζω, come near, approach. ⁵ ἐκουσίως, voluntarily, willingly. ⁶ ἀμαρτανώνω, sin. ⁷ ἐπίγνωσις, εὖ, ἡ, knowledge, discernment. ⁸ οὐκέτι, no longer, no more. ⁹ ἀπολείπω, leave, leave behind. ¹⁰ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ¹¹ φοβερός, fearful, terrible. ¹² ἐκδοχή, ἡς, ἡ, expectation, waiting for. ¹³ κρίσις, εὖ, ἡ, judgment, judging. ¹⁴ ζήλος, οὗ, ὁ, zeal, jealousy. ¹⁵ ὑπεναντίος, opposed, contrary. ¹⁶ ἀθετέω, reject, annul. ¹⁷ χωρὶς, separate, apart from (gen). ¹⁸ οἰκτιρμός, οὗ, ὁ, compassion, pity. ¹⁹ μάρτυς, υἱός, ὁ, witness. ²⁰ πόσος, how many? how great? ²¹ χείρων, worse. ²² ἀξιόω, consider worthy. ²³ τιμωρία, ας, ἡ, punishment, penalty. ²⁴ καταπατέω, trample under foot. ²⁵ διαθήκη, ἡς, ἡ, covenant, will. ²⁶ κοινός, common, unclean. ²⁷ ἡγέομαι, lead, be chief. ²⁸ ἁγιάζω, make holy, consecrate. ²⁹ ἐνυβρίζω, insult, outrage. ³⁰ ἐκδίκησις, εὖ, ἡ, vengeance, vindication. ³¹ ἀνταποδίδωμι, recompense, repay. ³² ἐμπίπτω, fall into, fall in.

Ἀναμιμνήσκεσθε¹ δὲ τὰς πρότερον² ἡμέρας, ἐν αἷς φωτισθέντες³ 32
 πολλὴν ἀθλησιν⁴ ὑπεμείνατε⁵ παθημάτων·⁶ τοῦτο μὲν, 33
 ὀνειδισμοῖς⁷ τε καὶ θλίψεσιν⁸ θεατριζόμενοι·⁹ τοῦτο δέ, κοινωνοὶ¹⁰
 τῶν οὕτως ἀναστρεφομένων¹¹ γεννηθέντες. Καὶ γὰρ τοῖς δεσμοῖς¹² 34
 μου συνεπαθήσατε,¹³ καὶ τὴν ἀρπαγὴν¹⁴ τῶν ὑπαρχόντων ὑμῶν
 μετὰ χαρᾶς προσεδέξασθε,¹⁵ γινώσκοντες ἔχειν ἑαυτοῖς κρείττονα
 ὑπαρξιν¹⁷ ἐν οὐρανοῖς καὶ μένουσαν. Μὴ ἀποβάλητε¹⁸ οὖν τὴν 35
 παρρησίαν¹⁹ ὑμῶν, ἥτις ἔχει μισθαποδοσίαν²⁰ μεγάλην. 36
 Ὑπομονῆς²¹ γὰρ ἔχετε χρεῖαν,²² ἵνα τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ
 ποιήσαντες κομίσησθε²³ τὴν ἐπαγγελίαν. Ἔτι γὰρ μικρὸν²⁴ ὅσον 37
 ὅσον, Ὁ ἐρχόμενος ἤξει,²⁵ καὶ οὐ χρονιεῖ.²⁶ Ὁ δὲ δίκαιος ἐκ 38
 πίστεως ζήσεται· καὶ ἐὰν ὑποστείλῃται,²⁷ οὐκ εὐδοκεῖ²⁸ ἡ ψυχὴ
 μου ἐν αὐτῷ. Ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμέν ὑποστολῆς²⁹ εἰς ἀπώλειαν,³⁰ 39
 ἀλλὰ πίστεως εἰς περιποίησιν³¹ ψυχῆς.

¹ ἀναμιμνήσκω, remind, remember. ² πρότερον, formerly, before. ³ φωτίζω, give light, enlighten. ⁴ ἀθλησις, εως, ἡ, contest, conflict. ⁵ ὑπομένω, tarry, endure. ⁶ πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ⁷ ὀνειδισμός, οὐ, ὁ, reproach, reviling. ⁸ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ⁹ θεατρίζω, put to shame, expose publicly. ¹⁰ κοινωνός, οὐ, ὁ, partner, sharer. ¹¹ ἀναστρέφω, return, live. ¹² δεσμός, οὐ, ὁ, chain, bond. ¹³ συμπάθω, sympathize with, have compassion on. ¹⁴ ἀρπαγή, ἡς, ἡ, plunder, robbery. ¹⁵ προσδέχομαι, receive, wait for. ¹⁶ κρείττων, stronger, more excellent. ¹⁷ ὑπαρξις, εως, ἡ, existence, subsistence. ¹⁸ ἀποβάλλω, throw away, cast aside. ¹⁹ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ²⁰ μισθαποδοσία, ας, ἡ, recompense, reward. ²¹ ὑπομονή, ἡς, ἡ, endurance, perseverance. ²² χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ²³ κομίζω, receive, bring. ²⁴ μικρός, small, little. ²⁵ ἔκω, have come, am present. ²⁶ χρονίζω, spend or take time, delay. ²⁷ ὑποστέλλω, draw back, withdraw. ²⁸ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ²⁹ ὑποστολή, ἡς, ἡ, hesitancy, timidity. ³⁰ ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ³¹ περιποίησις, εως, ἡ, preservation, acquisition.

Ἦστιν δὲ πίστις ἐλπιζομένων¹ ὑπόστασις,² πραγμάτων³ ἔλεγχος⁴ οὐ **11**

βλεπομένων. Ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρτυρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι. **2**

Πίστει νοοῦμέν⁵ καταρτίσθαι⁶ τοὺς αἰῶνας ῥήματι θεοῦ, εἰς τὸ

μὴ ἐκ φαινομένων⁷ τὰ βλεπόμενα γεγονέναι. Πίστει πλείονα **4**

θυσίαν⁸ Ἀβελ παρὰ Κάϊν⁹ προσήνεγκεν¹⁰ τῷ θεῷ, δι' ἧς

ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος, μαρτυροῦντος ἐπὶ τοῖς δώροις¹¹ αὐτοῦ

τοῦ θεοῦ· καὶ δι' αὐτῆς ἀποθανὼν ἔτι λαλεῖται. Πίστει Ἐνῶχ **5**

μετετέθη¹² τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον, καὶ οὐχ εὕρίσκετο, διότι¹³

μετέθηκεν¹² αὐτὸν ὁ θεός· πρὸ¹⁴ γὰρ τῆς μεταθέσεως¹⁵ αὐτοῦ

μεμαρτύρηται εὐηρεστηκέναι¹⁶ τῷ θεῷ· χωρὶς¹⁷ δὲ πίστεως **6**

ἀδύνατον¹⁸ εὐαρεστῆσαι·¹⁶ πιστεῦσαι γὰρ δεῖ τὸν προσερχόμενον

τῷ θεῷ, ὅτι ἔστιν, καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν¹⁹ αὐτὸν μισθαποδότης²⁰

γίνεται. Πίστει χρηματισθεῖς²¹ Νῶε²² περὶ τῶν μηδέπω²³ **7**

βλεπομένων, εὐλαβηθεῖς²⁴ κατεσκεύασεν²⁵ κιβωτὸν²⁶ εἰς

σωτηρίαν²⁷ τοῦ οἴκου αὐτοῦ· δι' ἧς κατέκρινεν²⁸ τὸν κόσμον, καὶ

τῆς κατὰ πίστιν δικαιοσύνης ἐγένετο κληρονόμος.²⁹ Πίστει **8**

καλούμενος Ἀβραάμ ὑπήκουσεν³⁰ ἐξελθεῖν εἰς τὸν τόπον ὃν

ἤμελλεν λαμβάνειν εἰς κληρονομίαν,³¹ καὶ ἐξῆλθεν μὴ

¹ ἐλπίζω, hope, hope for. ² ὑπόστασις, εὖς, ἦ, substance, confidence. ³ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ⁴ ἔλεγχος, ου, ὁ, proof, conviction.

⁵ νοέω, understand, consider. ⁶ καταρτίζω, mend, fit. ⁷ φαίνω, shine, appear. ⁸ θυσία, ας, ἦ, sacrifice. ⁹ Κάϊν, ὁ, Cain. ¹⁰ προσφέρω, bring to, offer. ¹¹ δῶρον, ου, τό, gift, present. ¹² μετατίθημι, transfer, change. ¹³ διότι, because, on this account. ¹⁴ πρὸ, before (gen), before. ¹⁵ μετέθεσις, εὖς, ἦ, change, removal. ¹⁶ εὐαρεστέω, be pleasing, pleased. ¹⁷ χωρὶς, separate, apart from (gen). ¹⁸ ἀδύνατος, impossible, unable. ¹⁹ ἐκζητέω, seek out, inquire. ²⁰ μισθαποδότης, ου, ὁ, rewarder. ²¹ χρηματίζω, instruct, reveal. ²² Νῶε, ὁ, Noah. ²³ μηδέπω, not yet. ²⁴ εὐλαβέομαι, reverence, respect. ²⁵ κατασκευάζω, prepare, build. ²⁶ κιβωτός, οὐ, ἦ, wooden box, ark. ²⁷ σωτηρία, ας, ἦ, salvation, deliverance. ²⁸ κατακρίνω, condemn. ²⁹ κληρονόμος, ου, ὁ, heir, inheritor. ³⁰ ὑπακούω, obey, listen. ³¹ κληρονομία, ας, ἦ, inheritance.

ἐπιστάμενος¹ ποῦ² ἔρχεται. Πίστει παρώκησεν³ εἰς γῆν τῆς 9
ἐπαγγελίας, ὡς ἀλλοτρίαν,⁴ ἐν σκηναῖς⁵ κατοικήσας⁶ μετὰ Ἰσαὰκ
καὶ Ἰακώβ, τῶν συγκληρονόμων⁷ τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς: 10
ἐξεδέχετο⁸ γὰρ τὴν τοὺς θεμελίους⁹ ἔχουσαν πόλιν, ἥς τεχνίτης¹⁰
καὶ δημιουργός¹¹ ὁ θεός. Πίστει καὶ αὐτὴ Σάρρα¹² δύνάμιν εἰς 11
καταβολὴν¹³ σπέρματος¹⁴ ἔλαβεν, καὶ παρὰ καιρὸν ἡλικίας¹⁵
ἔτεκεν,¹⁶ ἐπεὶ¹⁷ πιστὸν ἡγήσατο¹⁸ τὸν ἐπαγγελιάμενον.¹⁹ Διὸ καὶ 12
ἄφ' ἑνὸς ἐγεννήθησαν, καὶ ταῦτα νενεκρωμένου,²⁰ καθὼς τὰ
ἄστρα²¹ τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει,²² καὶ ὡς ἡ ἄμμος²³ ἡ παρὰ τὸ
χεῖλος²⁴ τῆς θαλάσσης ἡ ἀναρίθμητος.²⁵

Κατὰ πίστιν ἀπέθανον οὗτοι πάντες, μὴ λαβόντες τὰς ἐπαγγελίας, 13
ἀλλὰ πόρρωθεν²⁶ αὐτὰς ἰδόντες, καὶ ἀσπασάμενοι, καὶ
ὁμολογήσαντες²⁷ ὅτι ξένοι²⁸ καὶ παρεπίδημοί²⁹ εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς. 14
Οἱ γὰρ τοιαῦτα λέγοντες ἐμφανίζουσιν³⁰ ὅτι πατρίδα³¹
ἐπιζητοῦσιν.³² Καὶ εἰ μὲν ἐκείνης ἐμνημόνευον³³ ἄφ' ἧς ἐξῆλθον, 15
εἶχον ἂν καιρὸν ἀνακάμψαι.³⁴ Νῦν δὲ κρείττονος³⁵ ὀρέγονται,³⁶ 16

¹ ἐπίσταμαι, understand, know. ² ποῦ, where?. ³ παροικέω, live a stranger, sojourn. ⁴ ἀλλότριος, strange, foreign. ⁵ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ⁶ κατοικέω, inhabit, dwell. ⁷ συγκληρονόμος, fellow heir, joint heir. ⁸ ἐκδέχομαι, await, expect. ⁹ θεμέλιος, οὐ, ὁ, foundation. ¹⁰ τεχνίτης, οὐ, ὁ, craftsman, artisan. ¹¹ δημιουργός, οὐ, ὁ, builder, maker. ¹² Σάρρα, ας, ἡ, Sarah. ¹³ καταβολή, ἡς, ἡ, foundation, depositing. ¹⁴ σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ¹⁵ ἡλικία, ας, ἡ, maturity, age. ¹⁶ τίκτω, give birth to, bear. ¹⁷ ἐπεὶ, when, since. ¹⁸ ἡγέομαι, lead, be chief. ¹⁹ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ²⁰ νεκρώω, put to death, render weak. ²¹ ἄστρον, οὐ, τό, star. ²² πλῆθος, οὐς, τό, multitude. ²³ ἄμμος, οὐ, ἡ, sand. ²⁴ χεῖλος, οὐς, τό, lip, edge. ²⁵ ἀναρίθμητος, innumerable, uncountable. ²⁶ πόρρωθεν, from a distance, at a distance. ²⁷ ὁμολογέω, confess, profess. ²⁸ ξένος, strange, stranger. ²⁹ παρεπίδημος, οὐ, ὁ, sojourning in a strange place. ³⁰ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ³¹ πατρίς, ιδος, ἡ, of one's fathers, fatherland. ³² ἐπιζητέω, seek for, seek after. ³³ μνημονεύω, remember, make mention of. ³⁴ ἀνακάμπτω, turn back, return. ³⁵ κρείττων, stronger, more excellent. ³⁶ ὀρέγω, stretch forth, long for.

τοῦτ' ἔστιν, ἐπουρανίου·¹ διὸ οὐκ ἐπαισχύνεται² αὐτοὺς ὁ θεός,
θεὸς ἐπικαλεῖσθαι³ αὐτῶν· ἡτοίμασεν⁴ γὰρ αὐτοῖς πόλιν.

Πίστει προσενήνοχεν⁵ Ἀβραὰμ τὸν Ἰσαὰκ πειραζόμενος,⁶ καὶ τὸν 17
μονογενῆ⁷ προσέφερεν⁵ ὁ τὰς ἐπαγγελίας ἀναδεξάμενος,⁸ πρὸς ὃν 18
ἐλαλήθη, ὅτι Ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεται σοι σπέρμα·⁹ λογισάμενος¹⁰ 19
ὅτι καὶ ἐκ νεκρῶν ἐγείρειν δυνατὸς¹¹ ὁ θεός· ὅθεν¹² αὐτὸν καὶ ἐν
παραβολῇ ἐκομίσατο.¹³ Πίστει περὶ μελλόντων εὐλόγησεν¹⁴ 20
Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ καὶ τὸν Ἡσαῦ. Πίστει Ἰακώβ ἀποθνήσκων 21
ἕκαστον τῶν υἱῶν Ἰωσήφ εὐλόγησεν,¹⁴ καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ
ἄκρον¹⁵ τῆς ῥάβδου¹⁶ αὐτοῦ. Πίστει Ἰωσήφ τελευτῶν¹⁷ περὶ τῆς 22
ἐξόδου¹⁸ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐμνημόνευσεν,¹⁹ καὶ περὶ τῶν ὀστέων²⁰
αὐτοῦ ἐνετείλατο.²¹ Πίστει Μωϋσῆς γεννηθεὶς ἐκρύβη²² 23
τρίμηνον²³ ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ, διότι²⁴ εἶδον ἄστειον²⁵ τὸ
παιδίον· καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διάταγμα²⁶ τοῦ βασιλέως. 24
Πίστει Μωϋσῆς μέγας γενόμενος ἡρνήσατο²⁷ λέγεσθαι υἱὸς
θυγατρὸς²⁸ Φαραώ,²⁹ μᾶλλον ἐλόμενος³⁰ συγκακουχεῖσθαι³¹ τῷ 25
λαῷ τοῦ θεοῦ ἢ πρόσκαιρον³² ἔχειν ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν·³³ 26

¹ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ² ἐπαισχύνομαι, be ashamed, am ashamed. ³ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ⁴ ἐτοιμάζω, prepare, make ready. ⁵ προσφέρω, bring to, offer. ⁶ πειράζω, test, tempt. ⁷ μονογενής, only begotten, only. ⁸ ἀναδέχομαι, undertake, receive. ⁹ σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ¹⁰ λογίζομαι, calculate, consider. ¹¹ δυνατός, powerful, possible. ¹² ὅθεν, from where, from which. ¹³ κομίζω, receive, bring. ¹⁴ εὐλόγέω, bless. ¹⁵ ἄκρον, ου, τό, high point, boundary. ¹⁶ ῥάβδος, ου, ἡ, staff, rod. ¹⁷ τελευτάω, die, end. ¹⁸ ἐξόδος, ου, ἡ, departure, exodus. ¹⁹ μνημονεύω, remember, make mention of. ²⁰ ὀστέον, τό, bone. ²¹ ἐντέλλομαι, command, give orders. ²² κρύπτω, conceal, hide. ²³ τρίμηνος, of three months, lasting three months. ²⁴ διότι, because, on this account. ²⁵ ἄστειος, handsome, well-bred. ²⁶ διάταγμα, τος, τό, edict, command. ²⁷ ἀρνέομαι, deny, repudiate. ²⁸ θυγάτηρ, τρος, ἡ, daughter. ²⁹ Φαραώ, ὁ, Pharaoh. ³⁰ αἰρέω, choose, prefer. ³¹ συγκακουχέω, suffer ill-treatment with. ³² πρόσκαιρος, temporary, passing. ³³ ἀπόλαυσις, εως, ἡ, enjoyment.

μείζονα πλοῦτον¹ ἡγησάμενος² τῶν Αἰγύπτου³ θησαυρῶν⁴ τὸν
 ὀνειδισμόν⁵ τοῦ χριστοῦ· ἀπέβλεπεν⁶ γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν.⁷
 Πίστει κατέλιπεν⁸ Αἴγυπτον,³ μὴ φοβηθεὶς τὸν θυμὸν⁹ τοῦ 27
 βασιλέως· τὸν γὰρ ἀόρατον¹⁰ ὡς ὁρῶν ἐκαρτέρησεν.¹¹ Πίστει 28
 πεποιήκεν τὸ Πάσχα¹² καὶ τὴν πρόσχυσιν¹³ τοῦ αἵματος, ἵνα μὴ ὁ
 ὀλοθρεύων¹⁴ τὰ πρωτότοκα¹⁵ θίγῃ¹⁶ αὐτῶν. Πίστει διέβησαν¹⁷ 29
 τὴν Ἑρυθρὰν¹⁸ θάλασσαν ὡς διὰ ξηρᾶς·¹⁹ ἥς πείραν²⁰ λαβόντες οἱ
 Αἰγύπτιοι²¹ κατεπόθησαν.²² Πίστει τὰ τεῖχη²³ Ἱεριχῶ ἔπεσεν, 30
 κυκλωθέντα²⁴ ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας. Πίστει Ῥαὰβ ἡ πόρνη²⁵ οὐ 31
 συναπώλετο²⁶ τοῖς ἀπειθήσασιν,²⁷ δεξαμένη τοὺς κατασκόπους²⁸
 μετ' εἰρήνης. Καὶ τί ἔτι λέγω; Ἐπιλείψει²⁹ γάρ με διηγούμενον³⁰ ὁ 32
 χρόνος περὶ Γεδεών,³¹ Βαράκ³² τε καὶ Σαμψὼν καὶ Ἰεφθά,³³
 Δαυὶδ τε καὶ Σαμουὴλ καὶ τῶν προφητῶν· οἱ διὰ πίστεως 33
 κατηγωνίσαντο³⁴ βασιλείας, εἰργάσαντο³⁵ δικαιοσύνην, ἐπέτυχον
 ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν³⁷ στόματα λεόντων,³⁸ ἔσβεσαν³⁹ δύναιμι 34
 πυρός, ἔφυγον⁴⁰ στόματα μαχαίρας,⁴¹ ἐνεδυναμώθησαν⁴² ἀπὸ
 ἀσθενείας,⁴³ ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ⁴⁴ ἐν πολέμῳ,⁴⁵ παρεμβολὰς⁴⁶

¹ πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ² ἡγέομαι, lead, be chief. ³ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ⁴ θησαυρός, ου, ὁ, storehouse, treasure. ⁵ ὀνειδισμός, ου, ὁ, reproach, reviling. ⁶ ἀποβλέπω, look, pay attention. ⁷ μισθαποδοσία, ας, ἡ, recompense, reward. ⁸ καταλείπω, leave, leave behind. ⁹ θυμός, ου, ὁ, wrath, outburst of passion. ¹⁰ ἀόρατος, invisible, unseen. ¹¹ καρτερέω, be steadfast, endure. ¹² πάσχα, τό, passover, passover feast. ¹³ πρόσχυσις, εως, ἡ, pouring, sprinkling. ¹⁴ ὀλοθρεύω, destroy, ruin. ¹⁵ πρωτότοκος, first-born. ¹⁶ θιγγάνω, touch, handle. ¹⁷ διαβαίνω, go through, cross. ¹⁸ ἐρυθρός, red. ¹⁹ ξηρός, dry, withered. ²⁰ πείρα, ας, ἡ, attempt, trial. ²¹ Αἰγύπτιος, Egyptian. ²² καταπίνω, drink down, swallow. ²³ τεῖχος, ους, τό, wall. ²⁴ κυκλώω, encircle, surround. ²⁵ πόρνη, ης, ἡ, prostitute. ²⁶ συναπόλλυμι, destroy with, perish along with. ²⁷ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ²⁸ κατάσκοπος, ου, ὁ, spy. ²⁹ ἐπιλείπω, fail, fall short. ³⁰ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ³¹ Γεδεών, ὁ, Gideon. ³² Βαράκ, ὁ, Barak. ³³ Ἰεφθά, ὁ, Jephthah. ³⁴ καταγωνίζομαι, conquer, defeat. ³⁵ ἐργάζομαι, work, word. ³⁶ ἐπιτυγχάνω, obtain, attain. ³⁷ φράσσω, stop, shut. ³⁸ λέων, οντος, ὁ, lion. ³⁹ σβέννυμι, quench, extinguish. ⁴⁰ φεύγω, flee, escape. ⁴¹ μάχαιρα, ης, ἡ, sword. ⁴² ἐνδυναμώω, strengthen, empower. ⁴³ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ⁴⁴ ἰσχυρός, strong, mighty. ⁴⁵ πόλεμος, ου, ὁ, war, battle. ⁴⁶ παρεμβολή, ης, ἡ, camp, army.

ἔκλιναν¹ ἄλλοτριών.² Ἔλαβον γυναῖκες ἐξ ἀναστάσεως³ τοὺς 35
νεκροὺς αὐτῶν· ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν,⁴ οὐ προσδεξάμενοι⁵
τὴν ἀπολύτρωσιν,⁶ ἵνα κρεῖττονος⁷ ἀναστάσεως³ τύχωσιν· ἕτεροι 36
δὲ ἐμπαιγμῶν⁹ καὶ μαστιγῶν¹⁰ πείραν¹¹ ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν¹²
καὶ φυλακῆς·¹³ ἐλιθάσθησαν,¹⁴ ἐπρίσθησαν,¹⁵ ἐπειράσθησαν,¹⁶ ἐν 37
φόνῳ¹⁷ μαχαίρας¹⁸ ἀπέθανον· περιήλθον¹⁹ ἐν μηλωταῖς,²⁰ ἐν
αἰγείοις²¹ δέρμασιν,²² ὑστερούμενοι,²³ θλιβόμενοι,²⁴
κακουχούμενοι²⁵ – ὧν οὐκ ἦν ἄξιος²⁶ ὁ κόσμος – ἐν ἐρημίαις²⁷ 38
πλανώμενοι²⁸ καὶ ὄρεσιν καὶ σπηλαίοις²⁹ καὶ ταῖς ὁπαῖς³⁰ τῆς γῆς. 39
Καὶ οὗτοι πάντες, μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως, οὐκ
ἐκομίσαντο³¹ τὴν ἐπαγγελίαν, τοῦ θεοῦ περὶ ἡμῶν κρεῖττόν⁷ τι 40
προβλεψαμένου,³² ἵνα μὴ χωρὶς³³ ἡμῶν τελειωθῶσιν.³⁴

Τοιγαροῦν³⁵ καὶ ἡμεῖς, τοσοῦτον³⁶ ἔχοντες περικείμενον³⁷ ἡμῖν 12
νέφος³⁸ μαρτύρων,³⁹ ὄγκον⁴⁰ ἀποθέμενοι⁴¹ πάντα καὶ τὴν
εὐπερίστατον⁴² ἁμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς⁴³ τρέχωμεν⁴⁴ τὸν
προκείμενον⁴⁵ ἡμῖν ἀγῶνα,⁴⁶ ἀφορώντες⁴⁷ εἰς τὸν τῆς πίστεως 2

¹ κλίνω, cause to bend, bow. ² ἄλλοτριος, strange, foreign. ³ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ⁴ τυμπανίζω, torment, torture. ⁵ προσδεχόμεναι, receive, wait for. ⁶ ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, redemption, deliverance. ⁷ κρεῖττον, stronger, more excellent. ⁸ τυγχάνω, obtain, happen. ⁹ ἐμπαιγμός, οὐ, ὁ, scorn, mocking. ¹⁰ μάστιξ, ἰγος, ἡ, whip, scourge. ¹¹ πείρα, ας, ἡ, attempt, trial. ¹² δεσμός, οὐ, ὁ, chain, bond. ¹³ φυλακή, ἡς, ἡ, guard, prison. ¹⁴ λιθάω, throw stones, stone. ¹⁵ πρίζω, saw (in two), saw. ¹⁶ πειράζω, test, tempt. ¹⁷ φόνος, οὐ, ὁ, murder, slaughter. ¹⁸ μάχαιρα, ἡς, ἡ, sword. ¹⁹ περιέρχομαι, go about, go around. ²⁰ μηλωτή, ἡς, ἡ, sheepskin. ²¹ αἰγίος, of a goat. ²² δέρμα, τος, τό, skin, hide. ²³ ὑστερέω, lack, need. ²⁴ θλίβω, press, oppress. ²⁵ κακουχέω, treat evilly. ²⁶ ἄξιος, worthy, deserving. ²⁷ ἐρημία, ας, ἡ, wilderness, desert. ²⁸ πλανάω, deceive, lead astray. ²⁹ σπήλαιον, οὐ, τό, cave, den. ³⁰ ὁπή, ἡς, ἡ, opening, hole. ³¹ κομίζω, receive, bring. ³² προβλέπομαι, foresee, provide. ³³ χωρὶς, separate, apart from (gen). ³⁴ τελειόω, fill, fulfill. ³⁵ τοιγαροῦν, consequently, therefore. ³⁶ τοσοῦτος, so great, so much. ³⁷ περικείμεναι, be around, surround. ³⁸ νέφος, ους, τό, cloud, multitude. ³⁹ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ⁴⁰ ὄγκος, οὐ, ὁ, bulk, encumbrance. ⁴¹ ἀποτίθημι, put off, lay aside. ⁴² εὐπερίστατος, easily ensnaring, easily entangling. ⁴³ ὑπομονή, ἡς, ἡ, endurance, perseverance. ⁴⁴ τρέχω, run, exercise myself. ⁴⁵ πρόκειμαι, be set before, be exhibited. ⁴⁶ ἀγών, ὄνος, ὁ, struggle, fight. ⁴⁷ ἀφοράω, fix one's eyes, see.

ἀρχηγὸν¹ καὶ τελειωτὴν² Ἰησοῦν, ὅς, ἀντὶ³ τῆς προκειμένης⁴
 αὐτῷ χαρᾶς, ὑπέμεινεν⁵ σταυρόν,⁶ αἰσχύνης⁷ καταφρονήσας,⁸ ἐν
 δεξιᾷ τε τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ κεκάθικεν.⁹ Ἀναλογίσασθε¹⁰ γὰρ 3
 τὸν τοιαύτην ὑπομεμενηκότα⁵ ὑπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν¹¹ εἰς αὐτὸν
 ἀντιλογίαν,¹² ἵνα μὴ κάμῃτε¹³ ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλυόμενοι.¹⁴ 4
 Οὐπω¹⁵ μέχρι¹⁶ αἵματος ἀντικατέστητε¹⁷ πρὸς τὴν ἁμαρτίαν
 ἀνταγωνιζόμενοι:¹⁸ καὶ ἐκλέλυσθε¹⁹ τῆς παρακλήσεως,²⁰ ἥτις 5
 ὑμῖν ὡς υἱοῖς διαλέγεται,²¹ Υἱέ μου, μὴ ὀλιγώρει²² παιδείας²³
 κυρίου, μηδὲ ἐκλύου¹⁴ ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος:²⁴ ὃν γὰρ ἀγαπᾷ 6
 κύριος παιδεύει:²⁵ μαστιγοῖ²⁶ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται.²⁷ Εἰς 7
 παιδείαν²³ ὑπομένετε,⁵ ὡς υἱοῖς ὑμῖν προσφέρεται²⁸ ὁ θεός: τίς γάρ
 ἐστὶν υἱὸς ὃν οὐ παιδεύει²⁵ πατήρ; Εἰ δὲ χωρὶς²⁹ ἐστε παιδείας,²³ 8
 ἥς μέτοχοι³⁰ γεγόνασιν πάντες, ἅρα³¹ νόθοι³² ἐστὲ καὶ οὐχ υἱοί. 9
 Εἴτα³³ τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πατέρας εἵχομεν παιδευτάς,³⁴
 καὶ ἐνέτρεπόμεθα:³⁵ οὐ πολλῶ μᾶλλον ὑποταγησόμεθα³⁶ τῷ
 πατρὶ τῶν πνευμάτων, καὶ ζήσομεν; Οἱ μὲν γὰρ πρὸς ὀλίγας³⁷ 10
 ἡμέρας κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς ἐπαίδευον:²⁵ ὁ δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον,

¹ ἀρχηγός, οὐ, ὁ, founder, leader. ² τελειωτής, οὐ, ὁ, perfecter, completer. ³ ἀντί, instead of, in place of. ⁴ πρόκειμαι, be set before, be exhibited. ⁵ ὑπομένω, tarry, endure. ⁶ σταυρός, οὐ, ὁ, cross. ⁷ αἰσχύνη, ης, ἡ, shame. ⁸ καταφρονέω, think little of, despise. ⁹ καθίζω, seat, sit. ¹⁰ ἀναλογίζομαι, consider, think upon. ¹¹ ἁμαρτωλός, οὐ, ὁ, sinner. ¹² ἀντιλογία, ας, ἡ, dispute, contradiction. ¹³ κάμνω, be weary, ill. ¹⁴ ἐκλύω, am unstrung, become weak. ¹⁵ οὐπω, not yet. ¹⁶ μέχρι, until, as far as (gen). ¹⁷ ἀντικαθίστημι, oppose, resist. ¹⁸ ἀνταγωνίζομαι, struggle, strive. ¹⁹ ἐκλανθάνομαι, forget (altogether), forget entirely. ²⁰ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ²¹ διαλέγομαι, dispute, reason. ²² ὀλιγώρῃ, regard lightly, despise. ²³ παιδεία, ας, ἡ, training, discipline. ²⁴ ἐλέγχω, convict, reprove. ²⁵ παιδεύω, teach, educate. ²⁶ μαστιγώω, whip, lash. ²⁷ παραδέχομαι, receive, accept. ²⁸ προσφέρω, bring to, offer. ²⁹ χωρίς, separate, apart from (gen). ³⁰ μέτοχος, οὐ, ὁ, partaker, partner. ³¹ ἅρα, so, then. ³² νόθος, illegitimate child, illegitimate. ³³ εἴτα, then, thereafter. ³⁴ παιδευτής, οὐ, ὁ, instructor, one who disciplines. ³⁵ ἐντρέπω, turn about, reverence. ³⁶ ὑποτάσσω, subject, put in subjection. ³⁷ ὀλίγος, little, few. ³⁸ συμφέρω, bring together, it is profitable.

εἰς τὸ μεταλαβεῖν¹ τῆς ἀγιότητος² αὐτοῦ. Πᾶσα δὲ παιδεία³ πρὸς 11
 μὲν τὸ παρὸν⁴ οὐ δοκεῖ χαρᾶς εἶναι, ἀλλὰ λύπης·⁵ ὕστερον⁶ δὲ
 καρπὸν εἰρηνικὸν⁷ τοῖς δι' αὐτῆς γεγυμνασμένοις⁸ ἀποδίδωσιν⁹
 δικαιοσύνης. Διὸ τὰς παρειμένας¹⁰ χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμένα¹¹ 12
 γόνατα¹² ἀνορθώσατε·¹³ καὶ τροχιάς¹⁴ ὀρθὰς¹⁵ ποιήσατε τοῖς 13
 ποσὶν ὑμῶν, ἵνα μὴ τὸ χωλὸν¹⁶ ἐκτραπῇ,¹⁷ ἰαθῇ¹⁸ δὲ μᾶλλον.

Εἰρήνην διώκετε¹⁹ μετὰ πάντων, καὶ τὸν ἁγιασμόν,²⁰ οὗ χωρὶς²¹ 14
 οὐδεὶς ὄψεται τὸν κύριον· ἐπισκοποῦντες²² μὴ τις ὕστερων²³ ἀπὸ 15
 τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ· μὴ τις ρίζα²⁴ πικρίας²⁵ ἄνω²⁶ φύουσα²⁷
 ἐνοχλῇ,²⁸ καὶ διὰ ταύτης μianθῶσιν²⁹ πολλοί· μὴ τις πόρνος,³⁰ ἢ 16
 βέβηλος,³¹ ὡς Ἡσαῦ, ὃς ἀντὶ³² βρώσεως³³ μιᾶς ἀπέδοτο⁹ τὰ
 πρωτοτόκια³⁴ αὐτοῦ. Ἵστε γὰρ ὅτι καὶ μετέπειτα,³⁵ θέλων 17
 κληρονομήσαι³⁶ τὴν εὐλογίαν,³⁷ ἀπεδοκιμάσθη·³⁸ μετανοίας³⁹ γὰρ
 τόπον οὐχ εὔρεν, καίπερ⁴⁰ μετὰ δακρύων⁴¹ ἐκζητήσας⁴² αὐτήν.

¹ μεταλαμβάνω, partake of, share. ² ἀγιότης, ἡτος, ἡ, holiness. ³ παιδεία, ας, ἡ, training, discipline. ⁴ παρίμι, be present, have arrived. ⁵ λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ⁶ ὕστερον, lastly, afterward. ⁷ εἰρηνικός, peaceable, peaceful. ⁸ γυμνάζω, train, undergo discipline. ⁹ ἀποδίδωμι, give back, pay. ¹⁰ παρήμι, neglect, weaken. ¹¹ παραλύω, relax, enfeeble. ¹² γόνυ, ατος, τό, knee. ¹³ ἀνορθώω, restore, strengthen. ¹⁴ τροχιά, ας, ἡ, wheel-track, path. ¹⁵ ὀρθός, straight, upright. ¹⁶ χωλός, lame, deprived of a foot. ¹⁷ ἐκτρέπω, turn aside, wander. ¹⁸ ἰάομαι, heal. ¹⁹ διώκω, pursue, persecute. ²⁰ ἁγιασμός, οῦ, ὁ, consecration, holiness. ²¹ χωρίς, separate, apart from (gen). ²² ἐπισκοπέω, look upon, oversee. ²³ ὕστερόν, lack, need. ²⁴ ρίζα, ης, ἡ, root, that which grows from the root. ²⁵ πικρία, ας, ἡ, bitterness. ²⁶ ἄνω, up, above. ²⁷ φύω, grow up, spring up. ²⁸ ἐνοχλέω, trouble, annoy. ²⁹ μαιίνω, stain, defile. ³⁰ πόρνος, ου, ὁ, fornicator, immoral person. ³¹ βέβηλος, worldly, profane. ³² ἀντί, instead of, in place of. ³³ βρώσις, εως, ἡ, eating, food. ³⁴ πρωτοτόκια, ων, τό, birthright. ³⁵ μετέπειτα, afterwards. ³⁶ κληρονομέω, inherit, obtain. ³⁷ εὐλογία, ας, ἡ, blessing, adulation. ³⁸ ἀποδοκιμάζω, reject, reject after testing. ³⁹ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ⁴⁰ καίπερ, although. ⁴¹ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ⁴² ἐκζητέω, seek out, inquire.

Οὐ γὰρ προσεληλύθατε ψηλαφωμένῳ¹ ὄρει, καὶ κεκαυμένῳ² πυρί, 18
 καὶ γνόφῳ,³ καὶ σκότῳ,⁴ καὶ θυέλλῃ,⁵ καὶ σάλπιγγος⁶ ἤχῳ,⁷ καὶ 19
 φωνῇ ῥημάτων, ἧς οἱ ἀκούσαντες παρητήσαντο⁸ μὴ
 προστεθῆναι⁹ αὐτοῖς λόγον: οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ διασπελλόμενον,¹⁰ 20
 Κἄν¹¹ θηρίον¹² θίγῃ¹³ τοῦ ὄρους, λιθοβοληθήσεται:¹⁴ καί, οὕτως 21
 φοβερὸν¹⁵ ἦν τὸ φανταζόμενον,¹⁶ Μωϋσῆς εἶπεν, Ἐκφοβός¹⁷ εἰμι
 καὶ ἔντρομος.¹⁸ Ἀλλὰ προσεληλύθατε Σιών ὄρει, καὶ πόλει θεοῦ 22
 ζώντος, Ἱερουσαλὴμ ἐπουρανίῳ,¹⁹ καὶ μυριάσιν²⁰ ἀγγέλων, 23
 πανηγύρει²¹ καὶ ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων²² ἐν οὐρανοῖς
 ἀπογεγραμμένων,²³ καὶ κριτῇ²⁴ θεῷ πάντων, καὶ πνεύμασιν
 δικαίων τετελειωμένων,²⁵ καὶ διαθήκης²⁶ νέας²⁷ μεσίτη²⁸ Ἰησοῦ, 24
 καὶ αἵματι ῥαντισμοῦ²⁹ κρείττον³⁰ λαλοῦντι παρὰ τὸν Ἄβελ. 25
 Βλέπετε μὴ παραιτήσησθε⁸ τὸν λαλοῦντα. Εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ
 ἔφυγον,³¹ τὸν ἐπὶ γῆς παραιτησάμενοι⁸ χρηματίζοντα,³² πολλῶ
 μᾶλλον ἡμεῖς οἱ τὸν ἀπ' οὐρανῶν ἀποστρεφόμενοι:³³ οὗ ἡ φωνὴ 26
 τὴν γῆν ἐσάλευσεν³⁴ τότε, νῦν δὲ ἐπήγγελται,³⁵ λέγων, Ἐτι ἅπαξ
 ἐγὼ σείω³⁷ οὐ μόνον τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανόν. Τὸ δέ, Ἐτι 27

¹ψηλαφάω, touch, handle. ²καίω, burn, ignite. ³γνόφος, ου, ό, darkness, gloom. ⁴σκότος, ους, τό, darkness. ⁵θύελλα, ης, ή, storm, whirlwind. ⁶σάλπιγξ, ιγγος, ή, trumpet. ⁷ήχος, ους, ό, noise, sound. ⁸παραιτέομαι, make excuse, refuse. ⁹προστίθιμι, add, add to. ¹⁰διασπελλομαι, set apart, fig. to distinguish. ¹¹κἄν, and if, even if. ¹²θηρίον, ου, τό, wild beast, animal. ¹³θιγγάνω, touch, handle. ¹⁴λιθοβολέω, pelt with stones, stone. ¹⁵φοβερός, fearful, terrible. ¹⁶φαντάζω, cause to appear. ¹⁷εκφοβος, terrified, greatly terrified. ¹⁸ἐντρομος, terrified, trembling. ¹⁹ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ²⁰μυριάς, άδος, ή, ten thousand, myriad. ²¹πανήγυρις, εως, ή, festive gathering, festival assembly. ²²πρωτότοκος, first-born. ²³ἀπογράφω, register, enroll. ²⁴κριτής, ου, ό, judge. ²⁵τελειόω, fill, fulfill. ²⁶διαθήκη, ης, ή, covenant, will. ²⁷νέος, new, young. ²⁸μεσίτης, ου, ό, mediator, go-between. ²⁹ῥαντισμός, ου, ό, sprinkling, purification. ³⁰κρείττων, stronger, more excellent. ³¹φεύγω, flee, escape. ³²χρηματίζω, instruct, reveal. ³³ἀποστρέφω, turn away, turn back. ³⁴σαλεύω, shake, excite. ³⁵ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ³⁶ἅπαξ, once, once for all. ³⁷σείω, shake.

ἅπαξ,¹ δηλοῖ² τῶν σαλευομένων³ τὴν μετάθεσιν,⁴ ὡς
 πεπονημένων, ἵνα μείνη τὰ μὴ σαλευόμενα.⁵ Διὸ βασιλείαν **28**
 ἀσάλευτον⁵ παραλαμβάνοντες,⁶ ἔχωμεν χάριν, δι' ἧς λατρεύομεν
 εὐαρέστως⁸ τῷ θεῷ μετὰ αἰδοῦς⁹ καὶ εὐλαβείας:¹⁰ καὶ γὰρ ὁ θεὸς **29**
 ἡμῶν πῦρ καταναλίσκον.¹¹

Ἡ φιλαδελφία¹² μενέτω. Τῆς φιλοξενίας¹³ μὴ ἐπιλανθάνεσθε:¹⁴ διὰ **13**
 ταύτης γὰρ ἔλαθόν¹⁵ τινες ξενίσαντες¹⁶ ἀγγέλους. Μιμνήσκεσθε¹⁷ **3**
 τῶν δεσμίων,¹⁸ ὡς συνδεδεμένοι: τῶν κακουχομένων,²⁰ ὡς καὶ
 αὐτοὶ ὄντες ἐν σώματι. Τίμιος²¹ ὁ γάμος²² ἐν πᾶσιν, καὶ ἡ κοίτη²³ **4**
 ἀμίαντος:²⁴ πόρνους²⁵ δὲ καὶ μοιχοὺς²⁶ κρινεῖ ὁ θεός. **5**
 Ἀφιλάργυρος²⁷ ὁ τρόπος,²⁸ ἀρκούμενοι²⁹ τοῖς παροῦσιν:³⁰ αὐτὸς
 γὰρ εἶρηκεν, Οὐ μὴ σε ἄνω,³¹ οὐδ' οὐ μὴ σε ἐγκαταλείπω.³² **6**
 Ὡστε θαρροῦντας³³ ἡμᾶς λέγειν, Κύριος ἐμοὶ βοηθός,³⁴ καὶ οὐ
 φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος.

¹ ἅπαξ, once, once for all. ² δηλώω, show, make clear. ³ σαλεύω, shake, excite. ⁴ μετάθεσις, εως, ἡ, change, removal. ⁵ ἀσάλευτος, immovable, unshakable. ⁶ παραλαμβάνω, receive, take. ⁷ λατρεύω, serve, worship. ⁸ εὐαρέστως, acceptably. ⁹ αἰδώς, οὐς, ἡ, modesty, shame. ¹⁰ εὐλάβεια, ας, ἡ, awe, reverence. ¹¹ καταναλίσκω, consume, consume utterly. ¹² φιλαδελφία, ας, ἡ, love of brothers, brotherly love. ¹³ φιλοξενία, ας, ἡ, hospitality. ¹⁴ ἐπιλανθάνομαι, forget, neglect. ¹⁵ λανθάνω, escape notice, am hidden. ¹⁶ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ¹⁷ μιμνήσκομαι, remember, recall. ¹⁸ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ¹⁹ συνδέω, bind together. ²⁰ κακουχέω, treat evilly. ²¹ τίμιος, precious, honorable. ²² γάμος, ου, ὁ, marriage, wedding. ²³ κοίτη, ης, ἡ, bed, sexual promiscuity. ²⁴ ἀμίαντος, undefiled, untainted. ²⁵ πόρνος, ου, ὁ, fornicator, immoral person. ²⁶ μοιχός, ου, ὁ, adulterer. ²⁷ ἀφιλάργυρος, free from the love of money. ²⁸ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ²⁹ ἀρκέω, assist, suffice. ³⁰ πάρεμι, be present, have arrived. ³¹ ἀνίημι, give up, loosen. ³² ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ³³ θαρρέω, of good courage, have confidence. ³⁴ βοηθός, ου, ὁ, helping, helper.

Μνημονεύετε¹ τῶν ἡγουμένων² ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν 7
 λόγον τοῦ θεοῦ: ὧν ἀναθεωροῦντες³ τὴν ἐκβασιν⁴ τῆς
 ἀναστροφῆς,⁵ μιμείσθε⁶ τὴν πίστιν. Ἰησοῦς χριστὸς χθὲς⁷ καὶ 8
 σήμερον⁸ ὁ αὐτός, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Διδαχαῖς⁹ ποικίλαις¹⁰ καὶ 9
 ξέναις¹¹ μὴ παραφέρεσθε:¹² καλὸν γὰρ χάριτι βεβαιοῦσθαι¹³ τὴν
 καρδίαν, οὐ βρώμασιν,¹⁴ ἐν οἷς οὐκ ὠφελήθησαν¹⁵ οἱ
 περιπατήσαντες. Ἐχομεν θυσιαστήριον,¹⁶ ἐξ οὗ φαγεῖν οὐκ 10
 ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ τῇ σκηνῇ¹⁷ λατρεύοντες.¹⁸ Ὡν γὰρ 11
 εἰσφέρεται¹⁹ ζῶων²⁰ τὸ αἷμα περὶ ἁμαρτίας εἰς τὰ ἅγια διὰ τοῦ
 ἀρχιερέως, τούτων τὰ σώματα κατακαίεται²¹ ἔξω τῆς
 παρεμβολῆς.²² Διὸ καὶ Ἰησοῦς, ἵνα ἁγιάσῃ²³ διὰ τοῦ ἰδίου 12
 αἵματος τὸν λαόν, ἔξω τῆς πύλης²⁴ ἔπαθεν.²⁵ Τοίνυν²⁶ 13
 ἐξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν ἔξω τῆς παρεμβολῆς,²² τὸν ὀνειδισμόν²⁷
 αὐτοῦ φέροντες. Οὐ γὰρ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν 14
 μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν.²⁸ Δι' αὐτοῦ οὖν ἀναφέρωμεν²⁹ θυσίαν³⁰ 15
 αἰνέσεως³¹ διὰ παντὸς τῷ θεῷ, τοῦτ' ἔστιν, καρπὸν χειλέων³²
 ὁμολογούντων³³ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Τῆς δὲ εὐποιᾶς³⁴ καὶ 16

¹ μνημονεύω, remember, make mention of. ² ἡγέομαι, lead, be chief. ³ ἀναθεωρέω, observe carefully, examine. ⁴ ἐκβασις, εἰς, ἡ, outcome, way out. ⁵ ἀναστροφή, ἡς, ἡ, conduct, behavior. ⁶ μιμείομαι, imitate, emulate. ⁷ χθὲς, yesterday. ⁸ σήμερον, today, now. ⁹ διδαχή, ἡς, ἡ, teaching, instruction. ¹⁰ ποικίλος, varied, manifold. ¹¹ ξένος, strange, stranger. ¹² παραφέρω, carry away, remove. ¹³ βεβαιώω, confirm, secure. ¹⁴ βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind. ¹⁵ ὠφελέω, profit, help. ¹⁶ θυσιαστήριον, ου, τό, altar. ¹⁷ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ¹⁸ λατρεύω, serve, worship. ¹⁹ εἰσφέρω, carry inward, bring in. ²⁰ ζῶων, ου, τό, living creature, animal. ²¹ κατακαίω, burn up, consume entirely. ²² παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ²³ ἁγιάζω, make holy, consecrate. ²⁴ πύλη, ἡς, ἡ, gate, porch. ²⁵ πάσχω, suffer, am acted upon. ²⁶ τοίνυν, accordingly, therefore. ²⁷ ὀνειδισμός, οὗ, ὁ, reproach, reviling. ²⁸ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ²⁹ ἀναφέρω, bring up, offer. ³⁰ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ³¹ αἴνεσις, εἰς, ἡ, praise. ³² χεῖλος, ους, τό, lip, edge. ³³ ὁμολογέω, confess, profess. ³⁴ εὐποιᾶ, ας, ἡ, doing of good.

κοινωνίας¹ μὴ ἐπιλανθάνεσθε·² τοιαύταις γὰρ θυσίαις³
 εὐαρεστεῖται⁴ ὁ θεός. Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις⁵ ὑμῶν, καὶ 17
 ὑπέεικετε·⁶ αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν⁷ ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ὥς
 λόγον ἀποδώσοντες·⁸ ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσιν, καὶ μὴ
 στενάζοντες·⁹ ἀλυσιτελές¹⁰ γὰρ ὑμῖν τοῦτο.

Προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν: πεποίθαμεν γὰρ ὅτι καλὴν συνείδησιν¹¹ 18
 ἔχομεν, ἐν πᾶσιν καλῶς¹² θέλοντες ἀναστρέφεσθαι.¹³ 19
 Περισσοτέρως¹⁴ δὲ παρακαλῶ τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα τάχιον¹⁵
 ἀποκατασταθῶ¹⁶ ὑμῖν.

Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ ἀναγαγὼν¹⁷ ἐκ νεκρῶν τὸν ποιμένα¹⁸ τῶν 20
 προβάτων¹⁹ τὸν μέγαν ἐν αἵματι διαθήκης²⁰ αἰωνίου, τὸν κύριον
 ἡμῶν Ἰησοῦν, καταρτίσαι²¹ ὑμᾶς ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ εἰς τὸ 21
 ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ, ποιῶν ἐν ὑμῖν τὸ εὐάρεστον²² ἐνώπιον
 αὐτοῦ, διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ: ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ἀμήν.

¹ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ² ἐπιλανθάνομαι, forget, neglect. ³ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ⁴ εὐαρεστέω, be pleasing, pleased. ⁵ ἡγέομαι, lead, be chief. ⁶ ὑπέικω, yield, give way. ⁷ ἀγρυπνέω, sleepless, watchful. ⁸ ἀποδίδωμι, give back, pay. ⁹ στενάζω, groan (internally), sigh deeply. ¹⁰ ἀλυσιτελής, unprofitable, profitless. ¹¹ συνείδησις, εως, ἡ, conscience. ¹² καλῶς, rightly, well. ¹³ ἀναστρέφω, return, live. ¹⁴ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ¹⁵ τάχιον, more swiftly. ¹⁶ ἀποκαθίστημι, restore, give back. ¹⁷ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁸ ποιμήν, ἐνος, ὁ, shepherd. ¹⁹ πρόβατον, ου, τό, sheep. ²⁰ διαθήκη, ης, ἡ, covenant, will. ²¹ καταρτίζω, mend, fit. ²² εὐάρεστος, well-pleasing, acceptable.

Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἀνέχεσθε¹ τοῦ λόγου τῆς 22

παρακλήσεως·² καὶ γὰρ διὰ βραχέων³ ἐπέστειλα⁴ ὑμῖν. 23

Γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν Τιμόθεον⁵ ἀπολελυμένον, μεθ' οὗ, ἐὰν

τάχιον⁶ ἔρχηται, ὄψομαι ὑμᾶς.

Ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ἡγουμένους⁷ ὑμῶν, καὶ πάντας τοὺς 24

ἀγίους. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας.⁸

Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

25

¹ ἀνέχομαι, endure, bear with. ² παράκλησις, εὖ, ἡ, exhortation, consolation. ³ βραχύς, short, little. ⁴ ἐπιστέλλω, write, instruct by letter. ⁵ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ⁶ τάχιον, more swiftly. ⁷ ἡγέομαι, lead, be chief. ⁸ Ἰταλία, ας, ἡ, Italy.